

DIRVA

SIRIJA IR IZRAELIS

IZRAELIS GRASO SIRIJAI BAUDŽIAMĄJĄ
EKSPEDICIJĄ Į JOS TERITORIJĄ, KAS LEI-
DŽIA SPĖTI, KAD SIRIJOS SĄJUNGININKAI
ŠIUO TARPU KARO NENORI. — MASKVA TO-
LIAU TVIRTINASI ARABŲ VALSTYBĖSE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Izraelio ministeris pirminkas neseniai įspėjo kaimyninę Siriją liautis siųsti savo teroristus į Izraelio teritoriją. Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje sovietams vetavus įspėjančią rezoliuciją, Izraeliui nelikę nieko kito kaip griebtis jėgos. Svarstant jėgos klausimą, 5 milijonus gyventojų turinti Sirija negalėtų sėkmingai pasipriešinti Izraelio karinėm pajėgom. Nekalbant apie technikos persvarą, net ir karui paruoštais vyrais (ir moterimis) Izraelis toli pralenkia Siriją. Tas santykis yra 250.000 izraelitų prieš 60.000 Sirijos karių. Turint tai galvoje, pirmučiausia kyla klausimas, kam Sirija 'kutena' Izraelį ir ne tik Izraelį, bet ir savo arabų kaimynus?

Atsakymo reikia ieškoti vidaus politikoje. Siriją šiuo metu valdo kairysis naciol-socialistinės 'Baath' partijos sparnas. Tas valdymas kraštui bent šiuo tarpu nebuvo labai laimingas. Administracijos priešakyje stovi trys gydytojai: premjeras Jusef Zayyen, 36 m., valstybės šefas — Nuredin Attassi, 37 m. ir užsienio reikalų ministeris Ibrahim Makhous, 36 m., tačiau didžiausia galia yra generolo majoro Salah Jadid, 40 m., rankose, nors jo oficialus titulas tėra — partijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas. Čia reikia pastebėti, kad dabartiniai valdovai kraštą valdo maždaug apie metus, pereitę metų vasario 23 d. pašalinę tos pačios partijos kiek nuosaikešnius politikus.

Ūkinė būklė yra labai bloga. Viskas, išskyrus, mažas krautuvas ir statybos biznį, yra suvalstybinta, ir jau vien dėl to galima įsivaizduoti prasidėjusią stagnaciją, juo labiau, kad labai trūksta patyrusių administratorių. Prie to prisidėjo blogas pereitę metų derlius, nepalikęs eksportui nei kviečių nei medvilnės — svarbiausių produktų eksportui.

Dėl viso to dabartinei Sirijos vyriausybei yra būtina įtampa užsienio politikoje, atkreipianti gyventojų dėmesį nuo kasdieninių vargų. Už tat suprantamas Sirijos vyriausybės kiršinimas ne tik prieš Izraelį, bet ir kitas arabų valstybes kaip Jordaniją, Saudi Arabiją ir net Iraką. Sakoma, kad 'dvasiniai' dabartiniai Sirijos valdovai yra artimesni Pekinui negu Maskvai, tačiau Kinijos parama kol kas negalėjo pralaukti Maskvos. 1966 m. Raudonoji Kinija nupirko visą Sirijos medvilnės derlių, mokėdama už tai sidabru. Maskva iš savo pusės pažadėjo prisidėti 200 milijonų dolerių prie Eufrato upės milžiniškos elektros jėgainės statybos, o taip pat praves-ti elektros laidus ir vamz-

džius naftos tiekimui. Sovietai taip pat tiekia ir ginklų, tačiau toli gražu ne tiek, kad iš karto galėtų atsverti Izraelio karinę persvarą. Atrodo, kad Maskva skubiai nori įgyti Artimuosiuose Rytuose tą įtaką, kurią tenai kadaise turėjo britai. Atviro karo nenori ir Egiptas, kuriam labai sunkiai sekasi kariauti tolimam Jemene su Saudi Arabijos

remiamais 'lojalistais', pavaryto karaliaus šalininkais. Už tat nors Egiptas ir turi karinės sąjungos sutartį su Sirija, pasirašytą pereitų metų lapkričio mėn., tačiau pagal ją, prieš pradėdant bet kokius žygius, pirmiausia yra numatyti pasitarimai. Dėl to suprantamas Sirijos valdovų noras išprovokuoti kokį Izraelio keršto aktą, kuris visus suinteresuotus pastatytų prieš įvykusį faktą.

Izraelio vyriausybė tai supranta. Jei tačiau ji dabar grąsino tokiu aktu, reikia spėti, kad ji susidarė įspūdį, jog Maskva kol kas karo Artimuosiuose Rytuose nenori.

Kaip sekami pabaltiečiai
lankantis tėvynėje

Vak. Vokietijos laikraštis "Freie Presse-Korrespondenz" rašo, kad užsieny gyvenančiam pabaltiečiui norint aplankyti savo tėvynę, sovietų saugumas (Komitet Gosudarstvennoj besopasnosti) yra paruošęs anketas su preciziniais klausimais. Firmiausia jis privalo įteikti jo gyvenamame krašte esančiam Sovietų pasiuntinui bei prašymą. Po kelio likos savaitių ar keletai mėnesių praėjus prašytojas gauna 6 anketas su lydraščiu: "Patenkiniui jūsų prašymo siunčiame jums anketas gavimui vizos įvažiavimui į Sovietų Sąjungą ir gavimui užsienio paso, nes mes, pagal tam tikrą įstatymą jus traktuojame Sovietų S-gos piliečiais. Išpildykite klausimus, parašykite savo biografiją, pridėkite prie kiekvienos anketos po vieną nuotrauką ir asmeniškai įteikite Sovietų S-gos pasiuntinui. Priede: 6 anketos."

Anketose yra 24 klausimai. Viena jų klaus-

siama "ar turite giminių Sovietų S-goje? Jei turite -- tai nurodykite jų giminybę, pavardę, vardą, tėvo vardą, gimimo datą ir antrašą". Kitur vėl klausiama, ar turite giminių, kurie gyvena dabartinėje jūsų gyvenvietėje ar kituose kraštuose? Nurodykite jų giminybę, pavardę, vardą, tėvo vardą, datą ir vietą gimimo, antrašą, užsiėmimą ir dabartinę jo pilietybę".

Pagal šiuos davinčius sovietų saugumas viską gali "išsijoti" ir jeigu tik kas pasirodys jiems įtartino, tai gali būti visokių pasekmių. Sovietų saugumas atvykstantiems pabaltiečiams priimti nuodugniai pasirodo per savo agentus vietoje ir užsienio ir peržiūri turimus KGB archyvus.

Atvykusieji sekami taip, kad jie to jokiu būdu neturi pastebėti.

KGB pareigūnai, pagal turimus davinčius, atvykusius paskirsto į keturias kategorijas: vieni -- apgyvendinami parinktame

Dailininkas Leonas Urbonas, vienas iškilusių lietuvių dailininkų Australijoje, dabar viešis Amerikoje, su savo kūryba čia sukėlė didelį susidomėjimą ir amerikiečių kritikų palankiai įvertintas. Po pasisekusių parodų Chicagoje ir New Yorke, vasario 5 atidaroma jo paroda Clevelande. Plačiau apie dail. Leoną Urboną ir jo kūrybą žiūr. 5 psl.

viešbutyje ir gali aplankyti tam tikrą vietovę bei miestą, antrieji -- gali savo viešbutį dienos metu apieisti, bet vakare turi vėl sugrįžti, tretieji -- privalo gyventi viešbutyje ir tik grupėje vežiojami po kraštą ir paprastai KGB prižiūrimi ir saugojami, ketvirtieji apgyvendinami pas savo gimines, kuriems dar prieš svečio atvykimą KGB parūpina naujus baldus, valgių, gėrimų ir kitų reikmenų, kad svečias susidarytų gerą įspūdį iš gyvenimo

Sovietijoje. Šiuo atveju svečias nėra sekamas KGB agentų, bet savo giminių (tėvų, vaikų, brolių, seserų), kurie tam tikslui būna instruktuojami tam tikruose kur-suose. Jie privalo viską smulkiai pranešti vietos KGB. Tikslai retais atvejais svečias suprant, kad viskas surežisuota.

Sov- S-gos jūrininkai ir sportininkai dažniau turi ryšių su užsieniu. Išvykstant užsienin jie gauna leidimus iš KGB, bet turi raštiškai prisiekti, kad sugrįš ir kad užsienyje neįsileis į jokių politinių pasikalbėjimų, nepirks jokių laikraščių, knygų ir pan. Užsienyje gali vaikščioti tik grupėmis. Taip pat jie turi prisiekti kad grįžę iš užsienio nepasakos kitiems, ką jie ten matė. Rusiškų laivų igulose plaukiant Latvijos ar Estijos laivų vardais nėra latvių ar estų tautybės jūrininkų. Tos igulos vistiek dažnai kaitaliojamos, nes sovietų saugumas galvoja, kad šie žmonės gali būti užsikrėtę "vakarų kapitalizmu". Tokie jūrininkai perkeliama į Sovietijos gilumą kitoms pareigoms.

Fabaltietis, neseniai turėjęs progos lankytis

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

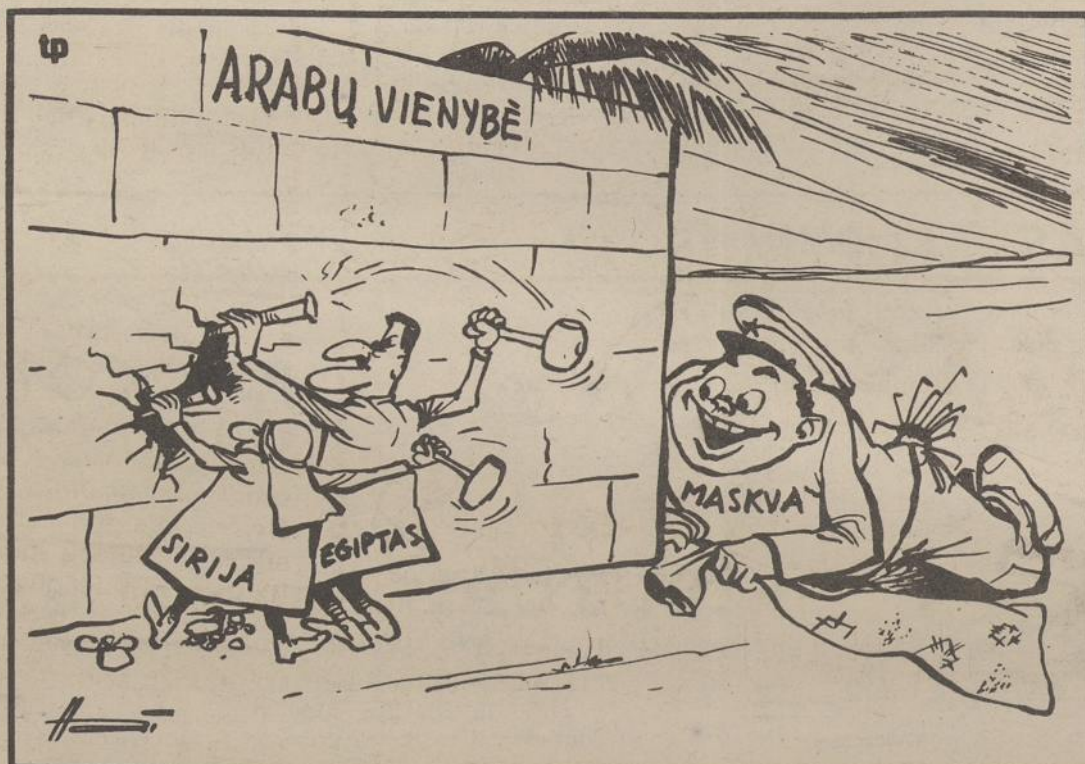
* PRANŽOCIJOS SPAUDA tvirtina, kad jau iš anksto tarp JAV ir Raud. Kinijos buvo susitarta, jog JAV nevykdys invazijos į R. Kiniją ir nebombarduos Raudonosios upės užtvankų. Kinai iš savo pusės pasižadėję tiesioginiai neįsivelti į Vietnamo karą.

* SOV. SĄJUNGOS mokiniai nuo 10 iki 15 amžiaus įtraukiami į karinį apmokymą ir daugelyje vietovių jau dalyvavo specialiuose manevruose. "Sovietų armijos jaunieji draugai", taip vadinasi tų "karių" organizacija, didesne sparta organizuojami ir apmokinami R. Kinijos pasienio srityse, ten kartu prakalbas sakant Kremliaus vadovams. Tose prakalbose pagrindinė mintis yra ta, kad "kinų politika yra įžengusi į pavojingą stadiją".

* BREŽNEVAS, PODGORNÝ ir KOSYGINAS šiomis dienomis turėjo slaptus pasitarimus su satelitinės Lenkijos vadovais netoli Varšuvos.

* JAV GYNYBOS sekretorius McNamara paskelbė, kad ateinančių 2 metų bėgyje bus įpaukintos ar sujungtos 39 karinės bazės, išblaškytos po Ameriką ir kitus kraštus. Tai sušauks 47,4 mil. dol. į metus; bet darbo nustos virš 4 tūkst. tarnautojų.

* VIENA KITAI prieštaraujančios žinios tebeplaukia iš R. Kinijos apie ten vykstančias kovas tarp Mao šalininkų ir opozicijos, kuriai vadovauja prezidentas Liu-Shao-chi. Aukų pareikalavę kovos daugiausia vykstančios Manžūrijos pramonės centruose.

-- Pralaužkit man kiek galima didesnę skylę, kad galėčiau laisvai įlįsti...

IŠ PRAETIES ARCHYVŲ. 1935 metais į pirmąjį pasaulio lietuvių kongresą Kaune buvo nuvykę Amerikoje išsėmę lietuvių laikraščių atstovai, kuriuos studentų korporacijų ir politinių partijų atstovai pasitiko geležinkelio stotyje. Nuotraukoje priekyje atpažinti: A.S. Trečiokas, K.S. Karpus, A. Bružas, F. Bortkevičienė, dr. J. Baltrušaitienė, P. Pivaronas, S. Vitaitis, J. Garmus, B. Žygelis ir krašte prov. J. Makauskis. M. Smečchausko nuotrauka

PASTABOS IR NUOMONĖS

Politika nėra labdarybė

Algis A. Regis, iškeldamas ir užgirdamas L. Valiuko vadovaujamo Rezoliucijų komiteto veiklą, laimint rezoliucijos Nr. 416 priėmimą JAV Kongrese, savo laiške iškelia ir tuos momentus, kurie Baltijos tautų santykiavime neretai užima taisytių ir vengtių momentų eilę. Reikia išdėstyti, kad Rezoliucijų K-tas veikia ne vien lietuvių, bet visų trijų Baltijos valstybių atstovavimo principu.

A.A. Regis ir rašo, kad "mes, lietuviai,

KAIP SEKAMI...

(Atkelta iš 1 psl.)

savo tėvynėje, pasakoja: bažnytinės organizacijos griežtai kontroliuojamos. Tikintieji persekiojami kas kart aštriau. Žmonės, kurie lankosi pamaldose, pajaukiami. Darbovietėse ant sieninių laikraštukų jų pavardės iškabintos su pašaipiais komentarais. Pradžios mokyklų mokiniai, valdininkai ir kt., kurie lanko bažnyčias, krikštija, arba konfirmuoja savo vaikus, paluosuojami iš vietų ir tokių skaičius 1965 m. smarkiai padidėjo. Praeitais metais net tris kartus padaugėjo uždarytų tinkinčiųjų organizacijų ir maldos namų skaičius.

Rašytojai ir menininkai privalo griežtai laikytis partijos linijos. Rusų literatūrai teikiama pirmenybė, gi pabaltiečių autorių knygoms išleisti -- leidimų gavimas kas kart sunkėja. Aštriausiomis priemonėmis 1965 metais buvo siekiama Baltijos tautas kultūriniai ir ūkiškai suniveliuoti. Tie naujai saugumo žygiai ir jų priemonės prilygsta stalinizmui. Paskutiniaisiais mėnesiais padaugėjo reiškinų, rodančių kad Baltų pragyvenimo lygis stengiamasi prilaikyti. Dingo iš miestų gatvių ir kaimų maloniniai žiūrindos akys ir patenkinti, be siųpsų veidai. Jų vietoje maiti didelį susirūpinimą nežinoma ateitimi. (Čk)

nors ir klaidžiodami, vis dėlto turime nemažą atkaklumo ir kartais atsiikiame vertingų išdavų. Tik apgailėtina, kad sunkiai atsiikius laimėjimus dažnai leidžiame nusinešti kitiems.

Štai, skaitant oficialių rezoliucijų turinį, krinta į akis tas "uodeginis" lietuvių tautos išrikiavimas: visur kalbama apie "Estonia, Latvia and... Lithuania". Labai gerai žinome, kad bendroje lietuvių talkoje šis laimėjimas kredituotinas beveik išimtinai lietuviams, bet visuose oficialiuose tekstuose Lietuvos vardas driekiasi pats paskutinis, lyg atsitiktinai prisisegęs arba lyg prikergtas dėl prailginimo pavergtų tautų skaičiaus.

Frisimena kitas atvejis, lapkričio 13 d. žygininkų oficialių iškilnių metu, New Yorke. Žygio

metu estų tedalyvavo vos kelios dešimtys, nepakankamai net jų pačių himnui sugiedoti iškilnių metu, latvių buvo kelias šimtus. Gi pačių lietuvių bent dvylika tūkstančių! Politikierių kalbos buvo emocingos ir lydimos ovacijų. Vos pradėjus linksniuoti Baltijos valstybes Estijos ir dalinai Latvijos vardai skendėjo ovacijose, gi Lietuvos -- valstybės -- kurios tautiečiai tas manifestacijas suruošė ir suskrido tūkstančiais iš visos plačios Amerikos, beveik visai nesigirdėjo. Taip ir praėjo gražios iškilnės girdint apie Estiją ir Latviją.

Šis reikalas yra daugiau negu jausminis. Jis parodo mūsų tautos ir jos reprezentuotojų nevertumą ir pasirengimą kitiems užleisti prtekines kėdes. Kiekvienu atveju, kur tik pa-

sikviečiame estus ir latvius talkai, kaip geopolitinį elementą, juos išstatome visų mūsų atsiikių dalininkais ir linksniuojame juos pačiame priekyje, patys sau paskirdami tik uodeginę vietą, tarytum tik atsitiktinai išlydę į šių tautų sąrašą.

Politika nėra labdarybės veiksnys, todėl ir neretų mums stumti kitų vežimus priekyje. Trijų tautų talka turėtų būti mums privali tiek, kiek ji nesiaurina mūsų pačių laisvės perspektyvų ir kiek ji suteikia realios paramos. Neretai tenka apsigilti estų ir ypač latvių nuširdumui, kurį mes rodome mūsų likimo draugams. Antai, kai per žygininkų iškilnes mes juos išskėlėme politinėje estradoje priekyje, tuo pačiu metu broliai latviai platino savo išleistus ženklelius su Lietuvos žemėlapiu, kur Vilnius buvo priskirtas lenkams, Klaipėda vokiečiams, gi Palanga -- latviams!

Lietuva ir jos laisvė yra visų mūsų pastangų aukščiausias siekimas, taigi visiškai nepateisinama, kai mes ją pastatome savo laimėjimų užnugaryje".

"SULIAUDĖJO"?

Būdami kuklūs ir tam tikrais atvejais nerangūs, įsikibę į kokį nors svetimą griezda, sunkiai nuo jo atsisakom.

Beskaitydamas Dr. P. Joniko — Gimtojo žodžio Baruose, užtikau mus labai žeminančią mūsų tautos dalies pavadinimo sąvoką "liaudis", arba "suliaudino". Ši lietuvių kalbos "perliuką" vartoja ir kiti mūsų kalbininkai, va tik neseniai mūsų gerbiamas tautosakininkas J. Balys irgi parašė Lietuvių "liaudies" pasulėjautą. Pats nebūdamas kalbininku, keliu šią mintį, norėdamas, kad šiuo reikalu pasisakytų žinovai.

Mūsų tauta, neturėdama taip vadinamo aukštojo luomo, yra labiausiai vienalytė. Juk beveik visi esame artojų sūnūs. Taigi, esam arba lietuvių tauta, arba lietuvių liaudis. Tiesa, skamba kiek keistokai.

Jeigu mes turime savo lietuvių kalbą, tai ir svetimus žodžius galime tik sulietuvininti, o ne suliaudinti. Nes jeigu valstybė, kaip nedalomas vienetas, savo gėriui ar reikalui ką nors svetimimo pritaiko, ar skolina, tai daro ne vienos tautos dalies, ar politinės grupelės, o visos tautos reikalui. Taip pat rašytojai, dainiai, muzikai, menininkai, lietuviškų raštų audėjos reikiąsi ir kuria ne liaudies, bet lietuvių tautos — lietuvių vardu. Juk nesakom lietuvių liaudiškas rašytojas, o

IŠ KITOS PUSĖS...

Sausio 13 d. Dirvoje buvo paskelbtas ilgokas Antano Butkaus straipsnis apie "Partijas ir vadavimo akciją", kuriame 101-mą kartą įrodinėjama, kad vadavimo akcijai nereikalinga partija. Iš pirmo žvilgsnio tai gali atrodyti teisinga, tačiau pažinrėjus iš kitos pusės atrodo visai kitaip.

Pirmučiausia, autorius klysta tvirtindamas, kad partijos visame pasaulyje jau atgyvenęs dalykas. Atvirkščiai, nėra nė vieno krašto, kur būtų tik viena partija, jei jame galima laisvai reikšti savo pažiūras. Pvz., čia Amerikoje demokratai yra suskėlę į Pietų ir Šiaurės frakcijas, į konservatorių ir liberalų, panašiai ir respublikonai. Tas pats reiškinys yra ir D. Britanijoje. Dabartinė Vokietijos "schwartz-rot" koalicija iširo beveik po 20 metų valdymo! Ir vienu ir kitu atveju tos koalicijos buvo sudarytos, kai kraštas atsidūrė bėdoje ir prireikė naujų priemonių, kurių viena partija nesiryžo imtis. Kai padėtis stabilizuojasi, didžiosios koalicijos išyra.

Sutinkant su autorium, kad daugelis VLIKų sudarančių partijų yra tik fantazijos ir politinės aritmetikos kūryba, čia pat reikėtų pastebėti, kad būtu didelis laiko ir lėšų eikvojimas, jei VLIKas pavyzdžiui, būtų renkamas visuotiniu balsavimu. Ir ką toks VLIKas padarytų daugiau negu dabartinis? Duotų dar vieną skelbimą New York Times?

Praktiškiau būtų, jei išvadavimo galimybių sargyboje budėtų, sakykime, bendruomenė, sudarius tam reikalui žinovų politinę komisiją, tačiau bendruomenė apima tik labai mažą lietuvių dalį ir jos vada kol kas nesugebėjo įgyti didesnio populiarumo. Mažai to, ir joje veikia "partijos". Viena jų ruošiasi sau "pasiminti" vyr. valdybą, pasibaigus taip vadinamam J. J. Bachuno laikotarpiui.

Žodžiu, ką nedarytumėm, be partijų, ar gal tiksčiauariant, siauresnių vienminčių sambūrių, neišsiversime. Ir taigal būtų gerai. Juk dar visai neseniai atrodė, kad išeivijos visuomenėje didžiausio pasisekimo turės tie veikėjai ar jų grupės, kurie turi "specialius ryšius" su Katalikų Bažnyčios kleru, Sovietijos "prezidentui" Podgoriny ruošiantis su lietuvių kunigų palyda vizitui į Vatikaną, tie specialūs ryšiai daugiau kliudys negu padės bet kokiam laisvinimo darbui. Ateina momentas, kada, mano galva, daugiau galėtų pasireikšti tautinė srovė ir įtaigoti išeivijos vadovybę, arba jai duoti "toną". Galimas daktas, kad kada nors visam pasauliui "sukairėjus", ateis panašus progos momentas ir "Naujai Kairei", kuri pas mus kol kas dar neturi daug pasekėjų.

O jei ateis reikalas sudaryti didžiąjai koalicijai, ji tikrai bus sudaryta ir pas mus. Šiuo momentu išeivijai, ir netgi visai lietuvių tautai, yra svarbiau turėti keletą aktyvių grupių, veikiančių politinėje, o ypač kultūrinėje dirvoje, negu tik vieną, bet visai impotentišką vyr. vadavimo organą. (vm)

lietuvių tautinis rašytojas.

Kai mūsų motulės sukuria gražias dainas, išdabina dailiausius raštus, tai ar jos kuria liaudiškai? Ne, jos kuria lietuviškai — tautiškai. Jų dėka taurime tautinius šokus, tautines dainas, tautinius drabužius ir t.t. Be to, juk turime tautodaile, ne liaudį — daile. Ši jungtis pati savaime pasakoja, kad mūsų kalbai tai netinka.

Kaip minėjau, mūsų tauta neturi didelio tarpo tarp atskirų luomų. Kaip gi kitose tautose? Rusai ir anksčiau turėjo liaudį — narod. Bet mes, rodos, negalėtume sakyti, kad rusai kokį nors žodį sunarodintų, bet sakom surusino. Taip pat anglai turi people — atseit liaudį. Bet gi mes nesakom, jog jie supeoplino. Lenkai sulenkino, bet ne suklopino. Romėnai greičiausiai kitus žodžius sulotynindavo, bet ne suplebėjino ir t.t. Tai kuriuo pagrindu mes vieton lietuvininti — liaudinam? Ana ir bolševikai, užgrobę Lietuvą viską liaudina. Bet juk tai mums ne pavyzdys.

Skaitant kai kuriuos laikraščius, stačiai junti, kad jie kokių tai baubų įsibau-ginę, vengia vartoti žodį tauta. Tai yra ne tik pirmesta svetima blogybė, bet tikras mūsų tautos negerbimas. Tokiomis sąvokomis gyvenant, pamažu galime užmiršti, kad esame tauta, o tik — liaudis. Na, ką gi, apkvaishim, apsisprasm, apsišėsim, o mes mokam apsišėsti ir, iš didingos lietuvių tautos tapsim "liaudimi".

Reikia stebėtis, kaip šį labai jau slavišką, visai nebe-reikalingą, dar caristinės Rusijos vergijos liekaną pakenčia mūsų garbingi kalbininkai. Ir jie ne tik nedaro žygių šiai svetimybei išguiti, bet patys su pasigardžiuimu ją kaišioja.

Dabar kaip tik metas daugiau gerbti ir net įakmiais pabrėžti mūsų tautinę sąvoką, o ne liaudišką. Mūsų tauta turi pačius ryškiausius savaimingos tautos pradus. Taigi, šokim tautinius šokus, dainuokim tautines dainas. Kurkim tautinę daile, muziką, meną ir auklėkim tautinę sąmonę. "Liaudį" su kaupu išpuoselės anie.

Mantas Aukštuolis

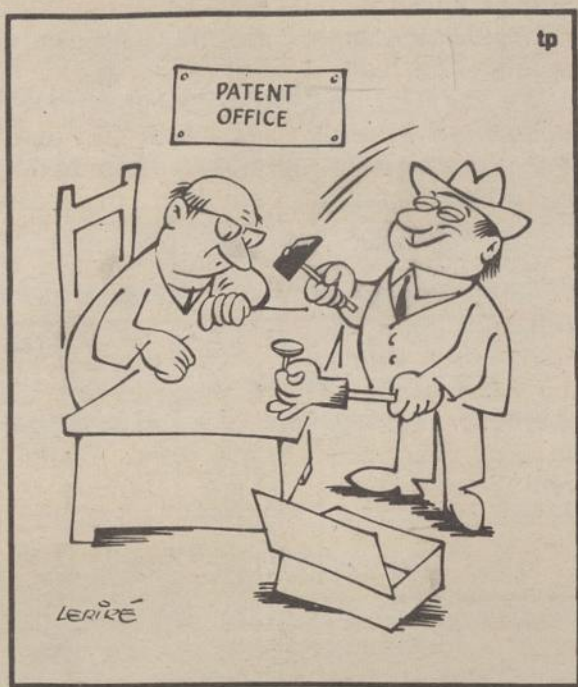
HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
PLASTIC MOLD MAKERS
MILL HANDS
(CAVITY WORK)
BENCH HANDS
UPGRADERS
MOLD REPAIR
JOB SHOP EXPERIENCE
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerances.
Steady work, good working conditions & benefits.
CALL 313 - 571-0110
CORVER ENG. CO.
9440 GRINNELL
DETROIT, MICH.

(6-12)

FOUNDRY
SAND BLAST
SNAG GRINDERS &
CHIPPERS
Experienced only. Apply
NORTHERN CAST ALLOYS,
INC.
23801 Hoover Rd.
Warren, Mich.

(4-13)

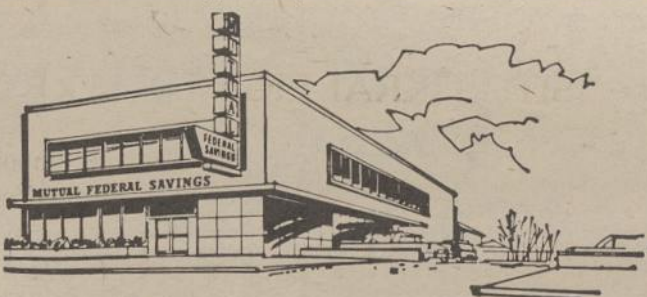

Be žodžių...

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMACK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiamis terminams ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

SPAUDA, KONFERENCIJOS IR VISUOMENĖ

Ivyko taip, kaip spau-
doje buvo nuogastauta --
veiksnių konferencija
ivyko, kai kuriems tų
veiksnių dalyvaujant tik
"stebėtojų" vaidmeny, o
spaudos atstovai buvo
"apšviesti" po konferen-
cijos įvykusiame posė-
dyje, įteikiant jiems nu-
tarimus ir leidžiant pa-
klausti vieną kitą klaui-
simą. Visa tai būtų dar
tvarkoje. Bet kaip matyti
iš kai kurių užuominų
Naujienose, ALT var-
du konferencijoje daly-
vavęs to laikraščio re-
daktorius žada pateikti
daugiau komentarų iš pa-
čios konferencijos ei-
gos. Tokiose aplinkybė-
se nukenčia ne tiek kai
kurie laikraščiai, kiek
jų skaitytojai. O skaity-
tojai gi ir sudaro tą ak-
tyviąją visuomenės da-
lį, kurią ir naujasis Vli-
ko pirmininkas žada gy-
viau informuoti. Jeigu
gi toji informacija vyks
tokiu vienpusišku ir sa-
votiško spaudos atstova-
vimo keliu, vargu ar su-
silauks visuomenė to-
kios informacijos, ko-
kios ji yra užsitarnavusi.

O visuomenė norėtų
tiksliau žinoti, ką rei-
škia "veiksnių konferen-
cija", kurioje vieni da-
lyvauja "stebėtojais", o

kiti? Taigi, ką daro tie
"kiti", ir koks gi, paga-
liau, tokioje konferen-
cijoje yra "stebėtojo" sta-
tusas? Visą tai žada aiš-
kinti Dr. F. Grigaitis,
bet....

Amerikoje šiuo metu
vyksta smarki kova tarp
spaudos ir teisingumo
institucijų dėl laisvės
skelbti teismo posėdžių
eigą. Teisme gi visko
pasitaikė -- ir intymių,
asmeniškų reikalų ir pro-
blemų, kurios byloje da-
lyvaujantiems nesutei-
kia garbės. Bet spauda
kovoja už savo teisę in-
formuoti. Visuomeniniai
reikalai tuo labiau pri-
valo turėti tokias svars-
tymo sąlygas, kad ji ne-
likėtų privačiais "parink-
tųjų" reikalais.

Veiksniai be ryšio su
visuomene, o tuo ryšiu
tik ir gali būti spauda,
apsupami bereikalingu
gandų ir nepasitikėjimo
migla. Be reikiamo ry-
šio su visuomene ir veiks-
niuose dirbą žmonės kar-
tais susidaro klaidingą
nuomonę tuo ar kitu rei-
kalu ir padaro sunkiai
atitaisomų klaidų.

Mūsų visuomenėje san-
tykiavimo ir bendradar-
biavimo "mokslas" rei-
kalingas šviežesnių vė-
lyvųjų "stebėtojais", o

VEIKSNIŲ KONFERENCIJOS NUTARIMAI

LIETUVIŲ VEIKSNIŲ KONFERENCIJA 1967
m. sausio 14-15 d.d. New Yorke svarstė ir disku-
tavo aktyvų lietuvių jaunimo įtraukimą į Lietuvos
laisvės kovą ir nutarė:

1. Konferencija reiškia padėką Jaunimo Metų
organizatoriams ir tų metų programos vykdyto-
jams.

2. Didžiai vertina laisvojo pasaulio lietuvių
jaunimo tautinės dvasios pakilimą Jaunimo metais,
taip pat jaunesniosios kartos padidėjusį dėmesį
lietuviškiems reikalams ir Lietuvos laisvės už-
daviniams, pasireiškusiems lapkričio 13 mani-
festacijoje, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese,
Lituanus žurnalo leidime, stovyklose, studijų die-
nose ir kituose jaunimo darbuose.

3. Konferencija sveikina pastaruoju metu į
Lietuvos laisvės kovos vadovaujančias organiza-
cijas ir laisvinimo uždavinių vykdymą aktyviai įsi-
jungusius jaunesniosios kartos veikėjus, viltingai
užtikrinančius visų generacijų laisvųjų lietuvių
Lietuvos nepriklausomybės vieningą siekimą. Vi-
suomeninės ir politinės organizacijos raginamos
įtraukti į savo veiklą dar daugiau aktyvaus ir po-
zityvaus jaunimo ir pavesti tautiniai susipratu-
siems jaunimo veikėjams atsakingą darbą.

4. Lietuviybės ir valstybingumo testinumo pir-
moji sąlyga yra tautiniai susipratę jaunimas.
Konferencija kreipia visų laisvojo pasaulio lietu-
vių organizacijų dėmesį į nuolatinį rūpestį sudary-
ti kuo palankiausias sąlygas jaunosios kartos tau-
tiniam ir politiniam ugdymui ir tautiniam reiškini-
muisi visose lietuviškos veiklos srityse.

5. Konferencijoje pareikšti konkretūs suma-
nymai ir pageidavimai jaunimo veiklos ir organi-
zacijos atžvilgiu perduodami Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Jaunimo Sekcijai. Konferencija
nuoširdžiai linki FLB Jaunimo Sekcijai sėkmin-
gai vykdyti savo uždavinius.

6. Jaunimas kviečiamas prisidėti prie Lietu-
vos klausimo populiarinimo kitataučių spaudoje.

7. 1968 Lietuvos Valstybės Atstatymo Jubilie-
jiniai Metai iššaukia jaunesniąją kartą pademon-
struoti pasauliui lietuvių tautos gyvastingumą kon-
krečiais darbais. Lietuvių jaunimas kviečiamas
savo iniciatyva ir kartu su vyresniom kartom
veikti akademinį pasaulį, tarptautinius jaunimo
forumus, kraštų valdinius sluoksnius, susižino-
jimo ištaigas ir visur kelti visomis progomis Lie-
tuvos bylą.

Lietuvos valstybinės
nepriklausomybės at-
statymo 50 metų sukak-
ties metai -- 1968 --
skelbtini Lietuvos Lais-
vės Kovos metais. Lietu-
vos Laisvės Kovos Me-
tų paskelbimas vykdyti-
nas Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
1967 metų paskutinių tri-
jų mėnesių būvyje su-
kvietos Washingtono
specialios konferen-
cijos.

Lietuvos Laisvės ko-
vos metais tarptautinėje
plotmėje:

(a) per senatorius, kon-
gresmanus, gubernato-
rius, spaudą, per laiškų
Amerikos Prezidentui ir
Valstybės Sekretoriui
bei kitais kanalais ir bū-
dais skatintina Jungtinių
Valstybių Vyriausybė,
kad ji savo betarpiškose
pertraktacijose su Sovietų
Sąjungos vyriausybe ir
per Jungtines Tautas
reikalautų Sovietų Sąjun-
gą nutraukti neteisėtos
inkorporacijos aktus Lie-
tuvos atžvilgiu.

b) paruoština ir įteik-
tina laisvosios Europos
valstybėms, Vatikanui,
Europos Tarybai iš-
sami Lietuvos dabartinės
tarptautinės ir vidaus
padėties apžvalga;

c) paruoština visa
reikalinga Lietuvos by-
los medžiaga eventua-
lioms Vokietijos taikos
sutarties deryboms;

d) per Pavergtųjų Eu-
ropos Tautų Seimą ir
įvairiais kitais keliais
įtaigotina laisvojo pasau-
lio viešoji opinija, kad
Lietuva yra Vidurio ir
Rytų Europos integrali
dalis;

e) Visuotinės Žmo-
gaus Teisių Deklaraci-
jos dvidešimtmečio su-
kaktis per Tarptautinę
Žmogaus Teisių Lygą ir
kitais keliais panaudo-
tina pasaulio viešajai
opiniiai sukelti prieš So-
vietų Sąjungos komunis-
tų partijos rusiškąją dik-
taturą okupuotoje Lietu-
voje, prieš žmogaus pa-
grindinių teisių bei lais-
vių paneigimą, tautinio
savitumo niekinimą bei
žlugdymą ir prieš tau-
tos ūkio kolonialistinį iš-
naudojimą;

f) išleistinas leidinys
apie Lietuvos kultūrinę
bei ūkinę pažangą ne-
priklausomybės laiko-
tarpiu, jos pobūdį ir tem-
pą palyginant su sovietinės
okupacijos padar-
iniais Lietuvai. Taip pat
išleistinas dokumentų

rinkinys apie Lietuvos-
Sovietų Sąjungos santy-
kius 1917-1967 laikotar-
pi.

Lietuvos Laisvės Ko-
vos Metai tautinėje plot-
mėje pradedami Jungti-
nių Valstybių ir Kana-
dos lietuvių kultūros kon-
gresu 1967 lapkričio 24-
26 d.d. Chicagoje. 1968
Laisvės Kovos metais
liepos 7 Chicagoje įvyks-
ta Jungtinių Valstybių ir
Kanos lietuvių III-ji
Tautinių Šokių Šventė ir
rugpjūčio 31 - rugsėjo 2
New Yorke Pasaulio Lie-
tuvių Bendruomenės III-
sis Seimas.

Konferencija pareiškė
pageidavimą, kad GRA-
ŽINOS Opera būtų pakar-
tota 1968 Vasario Šešio-
liktosios proga.

1968 Laisvės Kovos
Metais Jungtinių Vals-
tybių Lietuvių Bendruo-
menė išleidžia lietuvių
ir anglų kalbomis leidi-
nį Lietuva, Lietuvių Iše-
vijų istoriją, Lietuvių
kalbos aiškinamąjį žo-
dyną, ir Lietuvių lite-
ratūrą anglų kalba, Ka-
nados Lietuvių Bendruo-
menė knygą apie Kana-
dos lietuvius, Vlikas --
antrąją laidą Lithuania.
Diplomatinė Tarnyba
prašoma paruošti leidi-
nį Lietuvos - Sovietų Są-
jungos santykiai 1917-
1967 laikotarpiu.

Konferencija numatė
specialų komitetą 1968
Laisvės Kovos Metų veik-
lai lėšoms teikti. Jį su-
darys Vliko, Alto, Lie-
tuvos Laisvės Komiteto
ir Lietuvių Bendruome-
nės atstovai.

Lietuviškosios info-
rmacijos svetimiesiems
sustiprinimo reikalu kon-
ferencija numatė prie
Eltos sudaryti informa-
cijų tarybą š Alto, Lie-
tuvių Bendruomenės,
Lietuvos Laisvės Komiteto
ir Vliko Valdybos
paskirtų žmonių, taip
pat pavedė Eltai pasi-
rūpinti sau atstovus at-
skiruose kraštuose ir
prie pagrindinių laisvojo
pasaulio lietuvių institu-
cijų.

Konferencija atkreipė
Vliko dėmesį, kad im-
tųsi darbo išleisti lei-
diniui apie lietuvių tau-
tos genocidą.

Konferencija nutarė
padėkoti Jungtinių Vals-
tybių Kongresui už re-
zoliucijas Baltijos vals-
tybių bylos reikalu.

Konferencija pareiškė
pageidavimą, kad Jung-
tinių Valstybių lietuvių

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės
temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip
16 standartinių mašinos rašymo puslapių spaudai, pralei-
džiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų
ilgesnė, kaip 50 mašinos rašymo puslapių, tačiau toleruo-
jamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir me-
ninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1967 metų
balandžio 30 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės
Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai
privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašo-
mi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant
pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su
autorius tikrąja pavarde, adresu ir telefono nume-
riu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus paži-
mėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija
bus įteikta 1967 m. Konkurso skelbėjas turi teisę
premiuotąją novelę be papildomo atlyginimo spaus-
dinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje.
Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruo-
ju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar
romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų au-
toriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui
atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepri-
klausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas
premiuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jei-
gu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta no-
velė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama
ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju ki-
tais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma
500 dol.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

moraliai ir materialiai
paremtų Kanados Lietu-
vių Dieną Pasaulinėje Fa-
rodoje Montrealyje 1967
rugsėjo 3 d.

Vliko Pirmininkas,
ALT vicepirmininkas
FLB Vald. vicepirm.
LLK pirmininkas

AUKOS DIRVAI

J. Vizbaras, Boston 4.00
V. Urbonas, Chicago 2.00
A. Steponavičius, Cleve. .. 4.00
J. Valaitis, Great Neck 1.00
A. Patamsis, Deer Park 4.00
P. Didelis, Philadelphia ... 3.00

A. Vilėniškis, Dorchester 4.00
Br. Burba, Detroit 2.00
L. Lendraitis, Boston 4.00
H. Sukauskas, Toronto 1.00
I. Paukštys, Elizabeth 1.00
K. Pažemėnas, Hawthorne 1.00
P. Stoncelis, Chicago 2.00
M. Kilmās, Brockton 2.00
M. Petrulis, Toronto 3.00
K. Arnastaitė, Bayonne 2.00
J. Rekašius, Detroit 5.00
K. Širvinskis, Cleveland .. 1.00
P. Šalpa, Flushing 4.00
A. Melinis, Cleveland 4.00
A. Jurgėla, Brooklyn 10.00

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-3; Wed. Closed
Savings in By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Whiskey 5th — \$3.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35

5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Bolt. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Bandymai, užsimojimai...

— Kada tu mokėsi taip gražiai rašyti? — paklausė Palionienė Romą.
 — Kada baigsiu gimnaziją. Žinai, kad tie, kur pažymėjimus rašo, gimnazijas baigę ir dar daugiau mokinosi.
 — Ak, vaikelai, kas tave į gimnaziją leis? — atsiduso Palionienė.
 — Aš pats eisiu.

B. Zabiela

Dejavimas eina miškais ir kloniais: — Sunku lietuviškai knygai... Rankraščių pilna rašytojų stalčiuose, bet tik retam pasitaiko rasti leidėją... O kai leidėjas atsiranda, tai stinga skaitytojo pirkėjo.

Tikrai sunku, nėra reikalo nė ginčytis. Bet ne sunkiau, kaip kurioje lietuviškoje kolonijoje įsigyti bendruomeninį namą. Lengviau!

Kiekviena stambesnė lietuvių kolonija, ar jos grupė Amerikoje svajoja ir siekia pirkti, pasistatydinti, įsirengti savo "tautinius namus". Čia bus salė susirinkimams ir baliams, scena vaidinti ir koncertuoti, specialios paskirties kambariai, skaitykla, na, ir bariukas su bičiuliu coca-cola išgerti, — jeigu taip atsargiai išsireikštume, vengdami papiktinti negausius blaivybės apaštalus.

Bet tik pažūrėkit, tik prisiminkit, kol ir kaip tie "tautiniai namai" atsiranda. Pavieniai tautiečiai be triukšmo ir propagandos greit įsigyja padurias bakūzes, kiti po keletą ir dar daugiau, kai kurie apartamentų rūmus už 100,000 dolerių, už pusmilijonį. O kol organizacija ar bendrovė įsitaisto išsimokėtina "tautinius namus" 50 - 100,000 dolerių vertės, metų metai praeina. Ir kiek ginčų, patriotinių graudenimų, kiek prakalbų ir vajų!

Knygą išleisti galima žymiai greičiau, ramiau ir pigiau. Net ir be leidėjo, tik ne baisiai storą ir gražią, bet šiaip kokį paprastą apysakaičių ar eilėraščių rinkinį. Jei rašytojas dar sveikas, nepersenas, taupus ir nevengia susitepti rankų vidutiniškai apmokančioje dirbtuvėje (pelninge s n i ū profesijų atvejų neminint), tai jam nėra neįmanoma sutaupyti tūkstantį ir antrą dolerių — ir išspausdinti savo kūrinį!

Išlaidos dažniausia negrįš nė per pusę. Bet negi rimtas rašytojas gyvena dėl to, kad jam leidimo išlaidos

grįžtų? Jis juk gyvena ir aukojasi gerokai aukštesniam idealui. Jis vienas iš nedaugelio tų, kurie ne kitiems sako, bet patys vykdo mūsų tautiškos patarlės išmintį: — jeigu davei visuomenei arklį, tai pridėk ir balną. Ir ne vienas dėjo ir dar deda.

★

Štai viena iš tokių knygų, mėlynos drobės viršeliu puikiai įrišta, gero popierio, 274 puslapių, nuotraukomis iliustruota, — Juozo Kapačinsko 1944-1950 metų atsiminimai patraukliu pavadinimu "Siaubingos dienos". Parašyta, kad knygą išleido Čikagos Lietuvių Literatūros Draugija, bet aš kažkaip netikiu. Knyga jokiu požiūriu nepriklauso literatūrai, tai kam Literatūros Draugija ją privalėtų leisti, — negi turi per daug pinigų ir nebežino, kur juos dėti? Įtariu, kad Draugija gutiko paskolinti savo firmą, kas mūsų laikais yra užtenkamai pasigėrėtinas žmoniškumo veiksmas.

Šį veikalą pavadinti šešerių metų laikotarpio atsiminimais gal būtų kiek per daug. Iš tikrųjų, čia yra dienoraštiniai pabėgėlio užrašai, ne diena iš dienos, bet protarpiais, kai buvo laiko nuotykius ir pergyvenimus užsižymėti, o paskui įvairiais prisiminimais dar papildyti. Užrašai kiek anksčiau, berods, buvo išspausdinti Naujienų dienraščio atkarpoje, ir tenka labai apgailestauti, kad jų niekas kiek daugiau rašte apsiitrynęs neparedagavo. Nuo to užrašų žaliava būtų galėjusį žymiai pagerėti ir įgauti daugiau panašumo išbaigtam gaminiui. Kaltas ir autorius, kad tokios pagalbos iš niekur nepasirūpino, nes aiškiai matyti, ir jam pačiam tat turėjo būti aišku, kad paramos jis buvo reikalingas.

Neturėjau laimės išgyventi lietuvių pabėgėlių Vokietijoje D. P. stovyklų epopėjos, kuri daugeliui buvo reikšmingas laikotarpis, pa-

dares įtakos jų būdai ir atitinkamai paruošęs ateičiai. Todėl nedrįsčiau leisti į smulkmenas ar tikrinti autoriaus užrašų tikslumą. Nors jau daug panašių užrašų skaičiau, bet Kapačinsko vistic dar buvo įdomūs, kadangi savotiški. Tokie paprasti, žmogiški, vietomis šilti, atskleidžiantieji vieną kitą dar nežinomą užkampį, ūkiški, kupini sveiko galvojimo ir ramaus dalykų supratimo. Nekerštingas autorius ne kartą primena, kiek jis iš D. P. stovyklų "valdžios" sulaukė šalčio ir neteisibių.

Juo daugiau tokių užrašų, tuo daugiau bus medžiagos ano laikotarpio istorijai papildyti. Dešimtys tūkstančių lietuvių pabėgėlių nuo bolševikinio tvano turėjo aruodus įvairiausių nuotykių ir pergyvenimų, begikų keliai ir būdai taip pat buvo labai nevienodi. Kiekviena nauja smulkmena tik pajvairina didžiojo "exodus" vaizdą.

Tačiau leidžiant tatau atskiromis knygomis, jokių būdu nereikėtų pamiršti ir literatūrinės ar bent reportażinės kokybės klausimo. Jeigu užrašai neapima sintetinio šios "tremties" vaizdo ir iš viso nepateikia kokių išskirtinai svarbių ir naujų faktų, tai jų vertė apsalgoja tik jų literatūrinės formos kokybę.

Autorius savo knygos pasirodymui pateisinti iškelia vieną svarbų motyvą, pasakydamas dedikacijoje: "Šiuos užrašus skiriu savo sūnui ir kitiems svetur gimusiems jaunuoliams, kad žinotų, kokiais keliais jų tėvai pasiekė laisvąjį pasaulį".

Tokia intencija man buvo labai prie širdies. Svetur gimę jaunuoliai tikrai neturi apie tai nė mažiausio supratimo. Kad supratimui gauti daugiau sužinotų ir šios srities atsiminimų knygą skaitytų, jos turėtų būti labai gerai ir įdomiai parašytos.

Antra "ūkišku būdu", t. y. paties autoriaus išleista knyga yra kiek stambesnis ir įdomesnis, grynai literatūrinis įvykis, kurį Amerikos lietuvių spauda veik visai nuleido negirdomis.

Australijos lietuvis Benediktas Zabiela mums daugeliui buvo nežinomas ir negirdėtas. Bet Lietuvių Enciklopedijoje paskutiniajame tome apie jį pateikta įdomių žinių. Dabar jau 53 metų amžiaus, jis Lietuvoje buvo "suorganizavęs kaimo šokių orkestrėlį". Gi Australijoje konservatorijoje "baigė akordeono specialybę ir susipažino su dirigavimu". Tada Melbourne "atgaivino lietuvių griežikų būrelį" ir netrukus pagal savo parašytą iš kaimo buitį libretą sukūrė operą "Kalvio duktė"! Vadinasi, anksčiau už D. Lapinsko "Lokį"... Ir tuo pat metu dar parašė ir išleido 232 puslapių romaną, vardu "Klaida". Matot, kaip atsitinka šiais laikais!

Per daug nesišypsokit: lietuvių darbštumas ir gabumai kartais yra nepaprasti. Kai pernai autorius prisiuntė savo romaną ir jį perskaičiau, mane apėmė savotiški, gal net keisti jausmai. Jei toks su savo laikmečio turiniu romanas būtų išėjęs "Aušros" bei "Varpo" laikais, ar bent prieš pirmąjį pasaulinį karą, jis būtų sudaręs stambų įvykį, būtų labiau skaitomas negu Dobilo "Blūdas" ar eilė žemaitės bei Lazdynų Pelėdos apsakymų, ir būtų užėmęs savo vietą lietuvių literatūros istorijoje. O dabar jis visai pražiūrimas. Ir štai kas reiškia žmogui literatūros gyvenime pasivėluoti.

Rašytojas, su gražiausiais norais ir įkvėpimu atskleidžias savo kūrinį, dėl to mažiau kaltas, o tik tas prakeiktas laikas su savo kintančiais skoniais ir naujais reikalavimais, ta nesulaikoma jo raida ir tėkmė. Ir kas skaudžiausia, kad B. Zabiela turi eilę pagrindinių rašytojo beletristo davykių: bendrąjį pastabumą ir kartu akį smulkmenai, pasakoriaus dovaną, pusėtinai gerą gyvosios kalbos mokėjimą, sklandų dialogą, sugebėjimą megsti užtenkamai patrauklią intrigą, įgimtą talentą žmogiškų santykių pyneje surasti gyvą dramą, scenon išvesti gyvus žmones... Ir be to, jis gana spalvingai pavaizdavo mūsų literatūroje dar negalutinai išvalkiotus, nepriklausomas Lietuvos gyvenime visai naujus kaimiškos inteligentijos ir jos

Žiemą miške

Vyt. Maželio nuotrauka

buities tipus, pvz. tokį griozdiško pavadinimo, bet įdomų kontrolasistentų luomą.

Su tais daviniais ir iš tos medžiagos jis pastato romaną, bet vis dėlto maždaug taip, kaip statytojas be pasirengimo pirmą kartą gyvenime pastatytų didelį gyvenamąjį namą. Pradedant nuo romano pavadinimo. Kuomet Lazdynų Pelėdos viena iš pirmųjų mūsų literatūroje stambi apysaka buvo pavadinta "Klaida", tai tik po 50 metų savo romaną lygiai taip pat pavadinti "Klaida", man rodos, irgi yra klaida.

★

Juozo Kapačinsko "Siaubingų dienų" ir Benedikto Zabiels "Klaidos" pasirodymuose galėtume išmatyti kai kurių panašumų. Ne tiek iš knygų siaubingų vardų, bet ypač dėl to, kad abiem atvejais rašytojai pateikia spaudos dažui neužtenkamai nunokusius rašto veikalus. Ilgesnis darbas, pasirengimas, pasitarimai su specialistais, artimesnis su jais bendravimas, talkos paprašymas anksčiau, negu knyga būna jau išspausdinta ir nepakeičiama, labai ir labai praverstų. Jei rašyto-

jais iš karto ir nepaverstų, tai bent pagerintų mėgėjų jįskumą.

Man, be abejo, žymiai artimesnis būtų akordeonisto Zabiels atvejis, nes iš muzikinių instrumentų labai mėgau ir tebemėgstu akordeoną, ypač kai jo garsais palydima tangiška ar šiaip kokia sentimentalioji dainelė vakaro prietemoje.

Aišku, lietuvių griežikų būrelis Melbourne būtų nukentėjęs ir gal "Kalvio dukters" opera nesukurta. Bet jeigu akordeonistas vietoj to būtų geroje mokykloje pasistengęs baigti "literatūros specialybę" ir susipažinti su romanų rašybos dirigavimu, tai savo kūrinys būtų pridavęs dar mažiau klaidų ir net paties romano nepavadinęs "Klaida".

Bet vis dėlto Benedikto Zabiels romanas man dar ilgai liks atmintyje, kaip nepaprasto lietuviško darbštumo, aistringų meninio veržlumo ir drąsos liudijimas. Gyvenime vienos šios būdo savybės dažniausia prašaua taikinį, bet šaulį miklina ir artina prie tikslo. Ir niekas negalėtų iš anksto pasakyti, kada kūrybos kulka įsmigs į patį centrą.

JUOZAS KAPAČINSKAS

INTRIGOS STOVYKLOJE

Iš Juozo Kapačinsko 1944-1950 metų atsiminimų knygos "Siaubingos dienos".

Vos tik parvažiavęs ir dar Alpių kalnų išpūdziams neišblėsus, balandžio 14 d., sekmadienio vakare, gavau paraginimą važiuoti į mišką malkų paruošimo darbams. Tačiau pirmadienį buvo man paskirta diena eiti pas daktarą, tai į darbą nevažiavau. Kitą dieną gavau pranešimą, kad už tai esu nubaustas, sulaikant vienos savaitės cigarečių normą.

Nors ši bauda buvo nedidelė, bet buvau nepatenkintas vien dėl to, kad nubaudė; jaučiau, kad bauda man buvo nepelnytai paskirta, nes iš tikrųjų tą dieną man daktaras paskyrė daug anksčiau ir nežinojau, kad būsiu skirtas į darbą. Po to UNRRos direktoriui padaviau pareiškimą su daktaro pažymėjimu, kad ta diena man buvo paskirta ateiti pas daktarą, bet jis uždėtos baudmės nepanaikino. Pagalvojau: jei tokie laikai ir tvarka, kad tave gali neteisinaigai bausti, ką gi padarysi...

Tačiau šis reikalas tuo neužsibaigė. Stovyklos vadovybė, matyt, buvo nepatenkinta tokia menka man skirta busme. Lyg toje pasakėčioje. Kai jau vargšą kas nors skriaudžia, tai tada visi nori dar kartą įspirti, nors tokiam veiksmui neturi galios.

Šį kartą mūsų vadovybė — komitetas elgėsi kaip tos pasakėčios asilas. Būtinai norėjo dar man pridėti. Bet toks jų noras buvo nesėkmingas.

Po keleto dienų, balandžio 23 d., gavau pranešimą užėiti į stovyklos raštinę. Nuėjęs radau manęs belaukiantį visą stovyklos komitetą. Taip lyg ir nustebau: ką gi jie dabar man pasakys? Firminkas tuojau pradėjo man aiškinti reikalą ir susidariusią padėtį, į kurią aš patekau, kad skirtą dieną neatvykau į mišką malkų paruošimo darbams. Bet, lyg apgailestaudamas, man patarė tuojau vykti pas UNRRos direktorių atsiprašyti, kad sulaikytų ir neišsiųstų manęs į drausmės stovyklą. Šiandien esą vienintelė proga išvengti policijos arešto ir baudmės, nes vėliau jau ir jie nieko negalėsia pagelbėti. Taip jiems pareiškusi antrojo skryningo komisijos pirmininkė, kažkokia Mrs. Lothein. Kažkur prie Niurnbergo esanti jau įrengta drausmės stovykla, aptverta spygliuotomis vielomis, kur visi nedrausmingieji, nusižengę stovyklos drausmei, būsią uždaryti, it kokie nusikaltėliai.

Nyku ir skaudu pasidarė, kad tokiomis priemonėmis manoma įbauginti — sudrausminti — tuos, kurie mėgins nepaklusti stovyklos bausmei. Ir gėda prisipažinti prieš tokius pat viengėnčius, kad jautiesi moraliai užgautas. Tačiau tuojau atsakiau griežtai ir neigiamai: Ačiū už gerą patarimą (ir juo labiau, kad jis yra nuoširdus), bet šia proga nepasinaudosiu! Nereikia man jūsų pagelbos nei pasigailėjimo! Sutinku priimti tokią bausmę, kokią likimas man uždėda, kad ir skaudžiausią, bet

kažkur bėgioti ir atsiprašinėti — niekuomet! Ir nebenorėdamas toliau tęsti pokalbio, palikau juos besėdinčius ir išėjau.

Sugrįžus į kambarį, nesiliovė širdis tvaksėjusi nuo tokio komiteto elgesio. Vaikštinėjau iš vietos į vietą, ten ir atgal, kol kiek apsiraminęs išėjau pasivaikščioti. Argi mano nusikaltimas iš tikrųjų yra toks didelis, ar dabartinių laikų žmonių niekšingumas toks begėdiškas? To aš negalėjau suprasti. Tegul jie daro, ką nori! Jei komitetas jau pasiryžęs mane siųsti į drausmės stovyklą ir jau pradėjo ruošti dirvą taip triukšmingai, tai iš jo nieko negalima tikėtis. Man buvo svarbu ne tiek baudmės dydis, kiek pats nubaudimas ir už ką? Dabar beveik džiaugiausi dėl savo tokios padėties ir jų elgesio, tai bus, sakau, man nenuginčijamas įrodymas, koks tikrai yra dabartinių laikų teisingumas!

Taip praėjo pora dienų, o aš vis nerimaudamas laukiau, kada pasirodys policija ir mane išveš į tą stovyklą baisios baudmės atlikti, bet... nesulaukiau. Balandžio 25 d. vėl mane ragina į darbą. Klausiu: Ar į drausmės stovyklą? Atsako, kad čia pat. O kada į drausmės stovyklą — taip ir liko neaišku. Žinoma, dabar į darbą nuėjau.

Tai gi ir man pasitaikė kartą patekti į nemalonią padėtį, gal būtų dėl to, kad gyvendamas stovykloje nebuvo visai nuošaliai nuo kasdieninių įvykių. Būtų galima ir daugiau papasakoti apie stovyklos gyvenimo eigą, bet kažkaip drovu darsi: kai negali geru žodžiu paminėti, tai geriau nutylėti.

"Urbono tapyba -- tai žaibai ir griaustiniai"

Vasario 5 d. Clevelande Gallery International patalpose atidaroma, atvykusio iš Australijos, dailininko **Leono Urbono** tapybos kūrinų paroda.

Dail. Leonas Urbonas yra aukštaitis, gimęs 1925 m. Dusetų valsčiuje, Zarasų apskr. Gimnaziją baigė Lietuvoje, meną studijavo Stutgarte, Vokietijoje. 1948 m. persikėlė gyventi į Australiją.

Pirmosios dienos Australijoje jam buvo nelengvos. Turėjo tris metus sunkiai dirbti tropikinėje Australijoje cukrinių švendrių plantacijose. Susitaupęs kiek pinigų, jis grįžo Europon gilinti meno studijas Vokietijoje, Šveicarijoje ir Anglijoje. 1953 m. vėl grįžta Australijon ir apsigyvena Sydnejuje, kur pradeda plačiau reikštis mene. Pirmieji žingsniai atnešė pasisekimą ir 1959 m. už pastelės portretą laimėjo Mosmano premiją. Jį pradeda dominuoti abstraktus ekspresionizmas ir 1960 m. vienas jo pirmųjų darbų, aliejaus ir smėlio technikos abstraktinis kūrinys, iškabinamas Contemporary Art Society metinė parodoj Sydnejuje. Tais pačiais metais jis primamas į tą sąjungą nariu. Nors ir pasinešęs labiau į abstraktų ekspresionizmą, laiks nuo laiko Urbonas dar pasirodo su realistinio figūrinio meno darbais.

Pirmąją individualinę parodą jis suruošė, kai jau buvo kritikų pastebėtas grupinėse parodose.

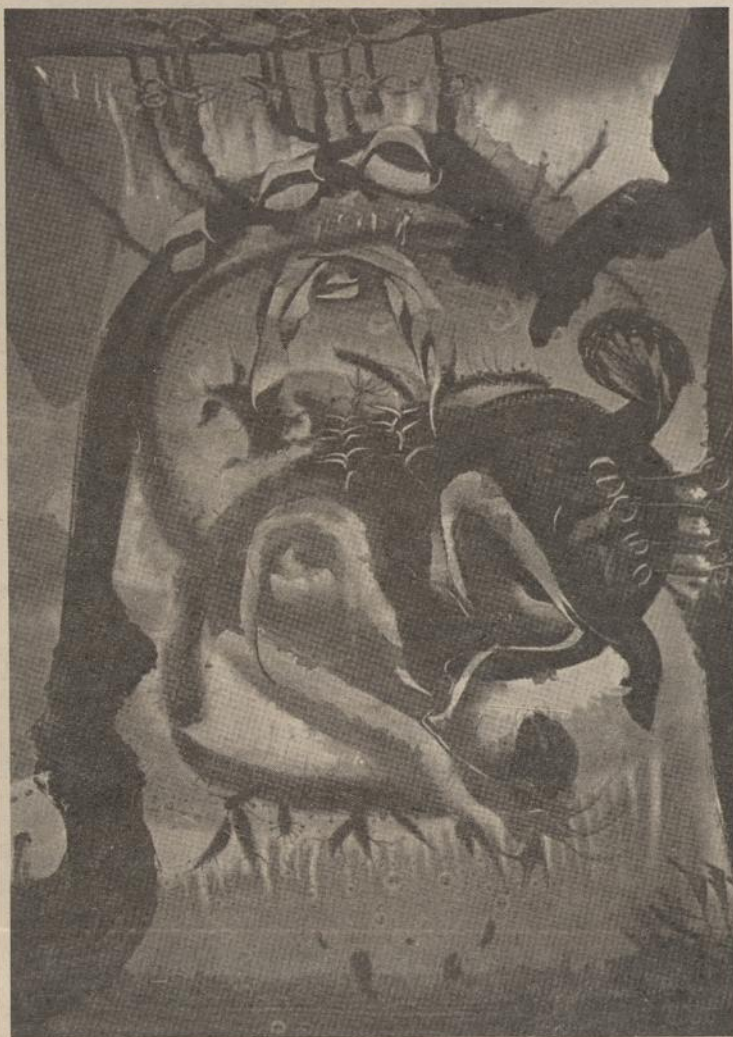
Po pirmosios parodos Sydnejaus garsioje Macquarie galerijoje, antrą parodą jis suruošė Melbourne Leveson Street galerijoje. Trečdalis darbų čia buvo paroduota parodos atidarymo metu. Trečioji paroda suruošiama 1965 m. vėl Macquarie galerijoje Sydnejuje. Australų spauda nemažai vietos paskyrė jo darbų įvertinimui. The Sun rašė: "Urbono tapyba — tai žaibai ir griaustiniai".

1966 metai Urbono meninėje veikloje yra patys veikliausi. Australijoje jis dalyvavo keliose grupinėse ir individualinėse parodose. Australų kritikas Donald Brook pristatė Urboną kaip abstraktų surrealistą, suradusį kelią į gilesnę pasaulinę ir ją talentingai naudojantis savo kūrybai. Visur kritikų ir publikos atsiliepimai palankūs. Šis pasisekimas paskatino dailininką bandyti laimėti kituose žemy-

nuose. Šiaurės Amerika jo pirmasis etapas.

Šis tipiškas aukštaitis, kilęs iš Zarasų krašto, jau trys mėnesiai yra Amerikoje. Čia jis atvyko ne su-

pamiršamas darbo komplikotumas. Jo kūryba nesiriboja kitų menininkų eilais, bet vystosi jo paties vidaus ieškojimu, o ne kurios nors formalisti-

Leonas Urbonas

Tapyba

sipažinti su šiuo kraštu, bet parodyti savo meną čionykščiams lietuviams ir amerikiečiams.

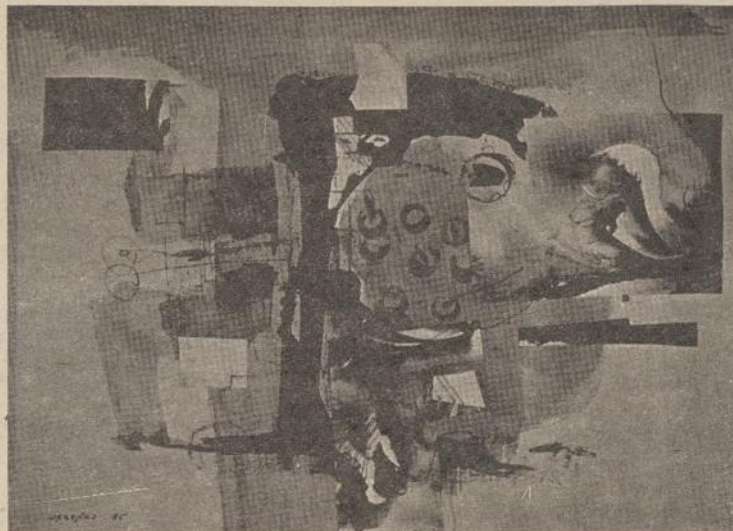
Leonas Urbonas, beveik niekam nežinomas prieš šiuos metus, šiandien laikomas daug prisidėjusiu prie Australijos meno pakėlimo.

Žiūrint į Leono Urbono darbus tuoj atpažįsti disciplinuotą, susitelkusį motą, tačiau lengvą, dvelkiantį poetiniu polekiu, kuriame

nės "mokyklos" pažiūra.

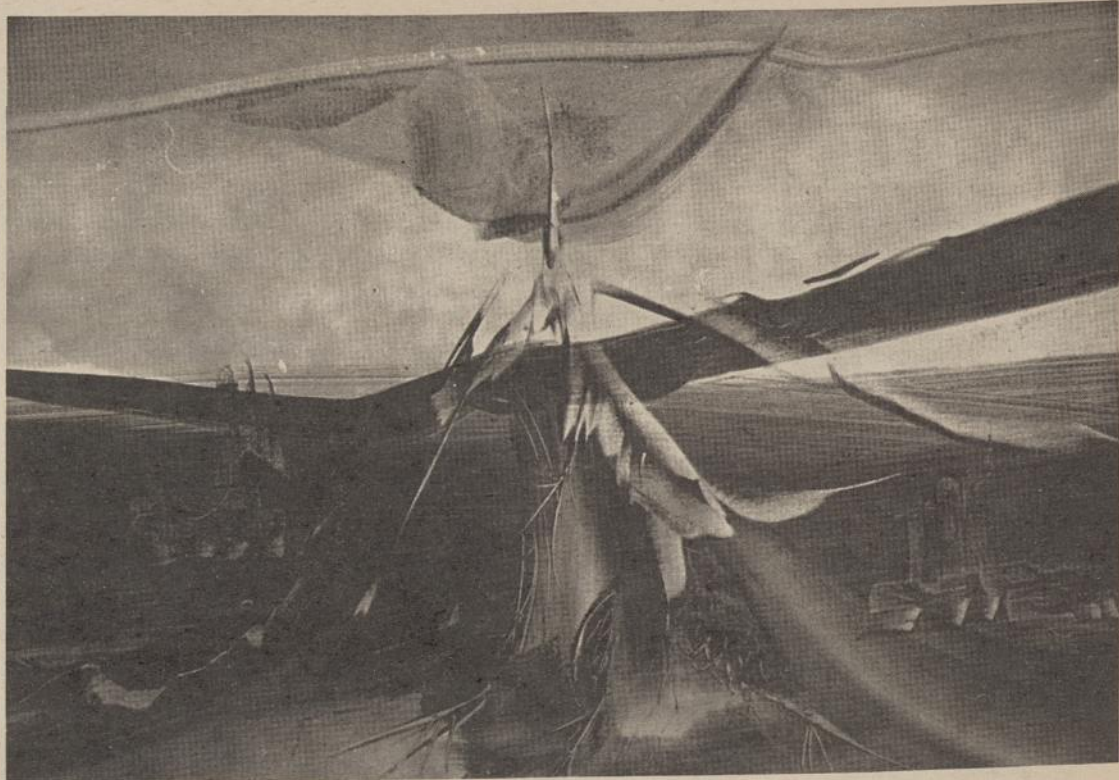
Dail. Leonas Urbonas, atrodo, turi įgimtą ir retą erdvės ir masės pajautimo dovaną. Spalva jam tėra priemonė, ne tikslas. Spalvos intensyvumas, koloritas ir nuotaika įvairuoja pagal tai, ką ir kiek jis norėjo išsakyti.

Kaip kiekvienam uždaviniui atlikti pasirenkami mėgiamiausi įrankiai, taip ir čia. Pas jį šis pasirinkimas

Leonas Urbonas

Tapyba

Leonas Urbonas

Tapyba

vyksta daugiau spontaniškai, iš pasąmonės. Dabar, kaip jis prisipažįsta, turbūt, pergyvena "rudąjį periodą". Prieš keletą metų mėgo žalias ir mėlynas spalvas.

Pasak Leono Urbono, jo paveikslai vystosi tapyimo metu. Bet kokio formato darbą jis pradeda be eskizo, be iš anksto paruoštos kompozicijos. Su teptuko pabraukimu jam kyla mintys ir idėjos, atsiranda kūrybinis džiaugsmas. Ir kada jis būna patenkintas savo darbu, skaito, kad paveikslas užbaigtas. Prie šio tokio kūrimo būdo jis priėjo palengva, metų bėgyje ir šiandien kiekvienas jam darbas yra tarsi nauja kelionė į nežinomą šalį.

— Kuo mažiau pasiimi daiktų kelionėje, tuo lengviau ir maloniau keliauti ir toliau pažengti, — sako L. Urbonas. — Menininkas savo kūrybinę kelionę nori surasti naują, dar nepatirtą ir, visa tai įpavidalinęs, kitiems perduoti. Prieš akis seną eskizą pasidėjus, sunku ką nors naują patirti. Atsiranda dvilypumas. Man atrodo, kad kūryba turėtų būti tikrai džiaugsmas, kur kūnas gal galėtų ir pavargti, bet siela tikrai atsigausti. Kūrybiniam procesui pagyvinti dar nėra jokių formulų išgalvota. Darbas ir savęs stebėjimas veda prie gilesnio pažinimo ir tuo kūrybinis procesas lengvėja. Vieną idėją realizavus, kita greit gimsta, ir taip ryškėja takai į gilesnius pasaulinės sluosnius. O ten, atrodo, yra neišsemiami meno lobiai.

"Leonas Urbonas, norėdamas perduoti jausmų sukūrį, tapo žaibiškais mos-

Leonas Urbonas

Tapyba

tais, nesinaudodamas konvencionaliais simboliais ir jokiomis regimos tikrovės užuominomis, bet operuoja tokiomis plastinėmis formomis, kurias diktuoja akimirkos tesitės vidinis stovis", rašo dail. Algirdas Kurauskas, susipažinęs su Urbono darbais.

Jei Leono Urbono paroda Chicagoje ir New Yorke buvo visų mielai sutikta, kaip retas įvykis lietuvių kultūrinėje pastogėje, reikia manyti, kad Clevelando lietuvių irgi pasidžiaugs Urbono kūrinių. (vg)

Lietuvių mokytojų konferencijos rezoliucijos

1966 m. lapkričio mėn. 26-27 dienomis Chicagoje įvykusios, ALB švietimo Tarybos suorganizuotos lietuvių mokytojų konferencijos

Rezoliucijos

1. Mokytojų konferencija, svarstydamą mokyklinio švietimo darbą, iškėlė tėvų, mokytojų ir LB apylinkių bei apygardų valdybų darnaus bendradarbiavimo reikšmę ir kartu pabrėžė, kad principu mokyklų vedėjai, mokytojų tarybos ir švietimo komisijos rūpinasi visais pedagoginiais — reikalais, gi tėvų komitetai, LB apylinkių bei apygardų valdybos — mokyklų ekonominiais ir finansiniais reikalais.

Iškilusius neaiškumus, liečiančius mokyklų reikalus, aiškina ir sprendžia švietimo Taryba, kurios nuostatų laikosi visos mo-

kyklos.

2. Švietimo Tarybai pavedama sudaryti komisijos Lietuvos istorijos ir geografijos pertvarkymo reikalams atlikti.

3. Švietimo Taryba rūpinasi gauti filmų lietuviškoms mokykloms iš lietuvių kultūrinės veiklos.

4. Švietimo Tarybai pavedama rūpintis "Mokytojų Vadovo" išleidimu ir daugiau lektūros pedagoginiais bei metodiniais klausimais.

5. Švietimo Taryba daro žygių, kad būtų leidžiamas pedagoginis metraštis ir organizuojamos pedagoginės savaitės mokytojų pasitobulinimo reikalams.

6. Švietimo Taryba organizuoja kolektyvą enciklopediniam žodynui mokykloms išleisti.

7. Švietimo organai rūpinasi, kad būtų išleista priešmokyklinio amžiaus vaikų

auklėjimo knygučių tėvams.

8. Bendromis pastangomis stiprinti Pedagoginį Institutą ir ieškoti kitų kelių paruošti naujų mokytojų lituanistinėms mokykloms.

9. Apeliuoti į tėvus, kad leistų savo vaikus į lituanistines mokyklas.

10. Remiantis žymiųjų pedagogų išvada, kad mokymosi sparta yra atvirkščiai proporcinga įgudimo lygiui be rimtos priežasties netrumpinti mokslo laiko.

HELP WANTED MALE

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED PLANER TYPE MILL OPERATORS VERTICAL & HORIZONTAL MILLING MACHINE OPERATORS ENGINE LATHE OPERATORS EXTERNAL CYLINDER GRINDERS INTERNAL GRINDERS AUTO TURRET LATHE OPERATORS SMALL TURRET LATHE OPERATORS AUTO PROFILE MILL OPERATORS ALL SHIFTS.

All applicants must be high school graduates or have 5 years experience. Must be able to do own set-up, read prints and have own tools. Permanent work for qualified men. Fringe benefits & top salary. Night differential plus bonus.

Apply or write to Personnel Department THE MIEHLE CO. DIV. OF MIEHLE GOSS-DEXTER INC. 2011 W. Hastings Chicago, Ill. An Equal Opportunity Employer (140-14)

Leonas Urbonas

Tapyba (Nijolės Manelienės kolekcijoje)

Graži talka operos "Gražina" pastatymui

Lietuvių Operos vadybė vasario 5 d. 3 val. 30 min. Marijos Aukštesnioje Mokykloje rengia ypatingą Atsisveikinimo koncertą, kurio metu 8 lietuviai dainininkai atsisveikins su savo dainavimo garsioju mokytoju D. Onofrei, greitai laiku pasitraukiančiu į ramens gyvenimą. Koncer-

tas bus aukšto meninio lygio, spalvingas operų arijomis ir lietuvių kompozitorių kūriniais. Tai retas koncertas, ir dėl to jau dabar Chicagos lietuvių tarpe keliąs didelį susidomėjimą.

Lietuvių visuomenė jau gerai pažįsta visą

lus karui, 1916-17 met. buvau karininku rumunų kariuomenėje. Pasibaigus karui, išvažiavau į Italiją studijuoti. Savo debiutą padariau Herco go rolėje, Rigoletto operoje. Po to dainavau daugelyje Italijos miestų. Dainuojant Italijoje, mane išgirdo San Carlo operos direktorius ir pakvietė įstoti į San Carlo Operą. Su šia operos grupe gastroliavau virš keturių metų po vi-

D. Onofrei, žymus dainavimo mokytojas Chicagoje savo karjeros žydėjimo metuose. Pas jį dainavimo mokėsi daug lietuvių, kurie dainavime atsiekė pasigėrėtinų rezultatų.

eilę Chicagoje gyvenančių mūsų dainininkų. Ne viena proga ima reikštis ir jaunosios jėgos. Jų dauguma dainavimo mokėsi pas garsų mokytoją D. Onofrei ir jo žmoną -- dainininkę Biancą Saroya - Onofrei. Apie šiuos mokytojus, išugdžiusius lietuvių dainininkų gražų skaičių, lietuvių visuomenei mažai kas buvo žinoma. Tad šia proga Jūsų korespondentas kreipėsi į šį simpatiją ir su lietuviams suaugusį žymų dainavimo mokytoją su keleta klausimų.

-- Fer eilę metų rušėte lietuvių dainavimo karjerai. Su lietuvių dainininkų iškilimu yra glaudžiai susiję ir jūsų pastangos. Lietuvių visuomenei būtų įdomu arčiau jus pažinti ir plačiau sužinoti jūsų atsielėjusius laimėjimus dainavimo srityje?

-- Gimiau Rumunijoje. Lankydamas gimnaziją, lankiau ir konservatoriją. Savo muzikinį mokslą pradėjau būdamas devynių metų. Ki-

są pasaulį. Tuo laiku turėjau progą įdainuoti ir keletą plokštelių Berlyne. Vėliau sugrįžau į Ameriką ir dainavau Hollywood Bowl, išpildydamas Don Jose Carmen operoje. Be to dar teko dainuoti Lovington stadione ir Chicagos operoje prieš dainuojant pagrindinėje rolėje R. Wagnerio "Lohengrino", Metropolitan operoje.

-- Iš jūsų mokyklos išėjo gerai pasiruošusių dainininkų. Kaip vertinate savo buvusių mokinių pastangas ir jų talentus?

-- Daugumoje lietuvių dainininkai turi labai gražius balsus ir prigimtą gabumą ar natūralų talentą dainuoti. Dainavime vien balso nepakanka. Reikia turėti daug meilės ir noro dainuoti, ko pas lietuvius yra labai daug.

-- Ar daug dainininkų paruošėte, kokių tautybių ir kiek lietuvių?

-- Fer eilę metų turėjau daug mokinių ir į profesinį gyvenimą išleidau nemažą skaičių. Turėjau įvairių tautybių, tad visų išvardinti ir nebandyčiau. Jų tarpe galiu paminėti keletą: Algirdas Brazis ir Budney dainavo Metropolitan operoje. Stefan Wicik -- Chicagos Lyric Operoje, Rolf Bjorling, garsaus pasaulinio tenoro Jusi Bjorling sūnus, dabar dainuoja Švedijoje. Iš lietuvių, be Algirdo Brazio, dar turiu St. Barą, Alg. Grigą, J. Savrimavičių, Vytą Radį, Bronių Maciukevičių, dr. Nasvytį.

-- Be abejo, jums teko stebėti Lietuvių Operos pastatymus. Kokios

Naujų Metų parengime Philadelphiaj, kurį suruošė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphiaj klubas, susitiko penki asmenys tą dieną šventę savo gimtadienį. Nuotraukoje šis penketukas: G. Mironas, V. Didelytė, A. Dilba, A. Zerr-Marčiulaitytė ir A. Jonys. V. Gruzdžio nuotrauka

nuomonės esate apie Lietuvių Operą ir girdėtus dainininkus?

-- Mačiau daugumą Chicagos Lietuvių Operos pastatymų. Šio vienetu meninis lygis yra aukštas. Dėka maestro A. Kučiūno kietos rankos ir nepaprastų muzikinių gabumų, šis vienetas yra išaugęs beveik iki profesionalinio lygio. Matytos operos ir girdėti dainininkai paliko tikrai malonų įspūdį. Muz. A. Kučiūno pajėgumas užtikrina bet kokios operos pastatymo pasisekimą. Mane stebino Operos Vadovybės ir jos pirmininko Vytauto Radžiaus administraciniai gabumai ir ryžtas, kurie užtikrino operos egzistenciją net dešimtį metų.

-- Šiais metais, kaip žinote, Lietuvių Opera statė lietuvišką, istorinę operą "Gražina". Ar šią operą teko arčiau pažinti ir kokios esate nuomonės apie ją?

-- Gaila, kad neturėjau progos dėl laiko stokos su šia opera geriau susipažinti. Žinau tikrai vieną ariją "Tankumynę skardi ragas", kurią dabar rengia Alg. Grigas. Atrodo, kad "Gražinoje" ryškiai atsispindi jūsų tautos istoriniai išgyvenimai, pati opera būsianti spalvinga lietuvių liaudies dainų motyvais. Tikiu, opera bus žavi.

-- Vasario 5 d. yra rušiamas plataus masto koncertas, kuriame dainuos jūsų buvę 8 mokiniai. Kaip vertinate šį koncertą?

-- Esu tikras, kad koncertas bus aukšto meninio lygio. Tačiau, reikia pažymėti, kad nors ir mažai, dalis solistų yra tik pradantieji. Bendarai koncertu labai domiuosi. Tikrai, man bus malonu pasigerėti savo mokinių darbo vaisiais ir pabūvoti malonių lietuvių tarpe.

Fokalbį baigėme. Visų dėmesys krypta vasario penkton dienon. Kas toji aštuoniukė? Kas nustebins Chicagos lietuvių? Netrukus išgirsime! Šio koncerto metu sukeltos lėšos eina "Gražinos" pastatymo fondui. Ir dainininkai atsako bet kokių atlygi-

NEW YORKO VYRŲ CHORO KONCERTAS BOSTONE

ELENA VASILIŪNIENĖ

žinia, kad atvažiuoja Vladas Baltrušaitis su vyrų choru, sukėlė didelį susidomėjimą.

Koncertas įvyko sausio 14 dieną Lietuvių Piliečių Klubu salėje, So. Bostone. Klausytojų prisirinko pilnutėlė salė.

Programa buvo sudaryta savotiškai. Tradicinį solistą šį kartą pakeitė poetas Stasys Santvaras, kuris du kartus skaitė savo poeziją: viduryje pirmos dalies -- lyrinę, ir antros -- erotinę. (Prašau neišsigąsti, St. Santvaras atstovauja Platoniškąjį Eros, toks jis buvo švelnus ir savotiškas). Porą paskutiniųjų dainų -- Rubinstaino "Demoną" ir Verdi "Trubadūrą" gyvai ir jautriai akomponavo Vytenis Vasyliūnas. Taigi, visa programa buvusi amerikoniškai moderni -- vien tik vyrai rodėsi scenoje, užmiršę, kad egzistuoja ir "silpnosioji" lytis.

Programoje girdėjai lietuvišką žodį, dainuotą ar sakytą. Stasiui Santvarui tenka ypatingas dėmesys. Poetas, šalia savo poetinės mūzos turi labai gražią, aiškią dikią ir malonų balso tembrą. Dar pridėkite jo melodingą priegaidžiamą -- ir jūs turite puikų artistą skaitantį savo kūrinius. Jo poeziją įdomi savo turiniu, spalvingai žodžiais, išieškota. Stasys Santvaras patraukė, ypač antroje dalyje, ir prirūšėjo besiklausančiųjų dėmesį. St. Santvaras skaitė šiuos savo kūrinius: Sėdėdžius bažnyčia, Improvizacija, žuvėdra, Vidudienį, Šeštoji giesmė apie sielą, Netikiai, Gandrai, Vanduo, Butterfly.

Vyrų choras, operos solisto Baltrušaičio rankose, skambėjo kaip mielas ir seniai pamėgtas bičiulis. Ne nuostabu, kad klausytojai jautėsi užburti: kas gi labiau buriu, jeigu ne Lietuvos prisiminimas ir jos dvasinis pajautimas. Vladas Baltrušaitis įdėda daug darbo savo chorą lavindamas: tokia didelė balsinga

masė, kuri graudžia kaip vargonai, ir staiga jis ją nutildo į švelnų pianissimo, rodo, kur tie balsai nutolo. Visa savo solisto-artisto jėga Vladas Baltrušaitis įdėda į dirigavimą: net savo sugebėjimą vaidinti. Jis netiek diriguoja savo siauru mostu, kiek savo veido išraiška, kuri yra labai įdomi.

Programai panaudoti šie kompozitoriai: K. V. Banaitis, J. Čižauskas, Br. Budriūnas, Antanas Budriūnas, Jul. Šarka, T. Brazys, Al. Kačanauskas, H. Schoeder, C. Roemer, F. W. Berner, Rubinstein, Verdi.

Programa buvo romantiškos charakterio, įskaitant ir neseniai parašytus veikalus. Kiekviena daina girdėta jau nebe pirmą kartą, ir todėl ji dar malonesnė. Mes visuomet geriau priimame girdėtus dalykus. Šios dainos mūsų širdžiai mielos ir brangios, ir jas galėtumėm klausyti dar daug kartų. New Yorko Vyrų choro pasirinktoji programa skirta tik savo lietuviškai auditorijai. Ji yra skirta ir lietuviškai širdžiai. Tai mūsų tėvynės atspindys, malonus tik mums. Svetimtaučiai išverstos dainos irgi populiaros mūsų ausiai ir jas su malonumu klausėmės.

Choras iš Trubadūro buvo pakartotas du kartus. Jam praskambėjus choristai buvo apdovanuoti gėlėmis, o jų dirigentas -- mediniu kryželiu, ne tik mūsų kryželių, bet ir mūsų gyvenimo simboliu. Išvengta "tradicinio" kalbų, kas dar sustiprino koncerto įspūdį.

Po koncerto svečiai buvo pakviesti vaišėms. Prasidėjo antroji, neoficialioji dalis -- kur pasiūnekučiuoti ir pasimatyti su kaimynais bei draugais.

• RAŠOMOS mašinėlės, RADIO, TV, skaičiavimo, pinigams priimti maš. ir kt. vokiečių ir USA gaminiai. Pigiau, nes, paštu. Klauskite katalogų ir kt. tiesiai: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731.

DIRVOJE
DIDELIS
PASIRINKIMAS
PLOKŠTELIŲ
IR
NAUJŲ KNYGŲ

WANTED GRINDERS
O.D. & I.D. & SURFACE
&
MACHINE HANDS
for Gage work. Steady work. Top rate & benefits.
C. E. J. GAGE CO.
10641 Haggerty Dearborn, Mich.
313 - TI 6-7280

HELP WANTED FEMALE

RNS AND LPNS--Openings on all shifts and services, including Intensive Care Unit. Top salaries, fringe benefits, generous week-day shift bonus, plus additional premium for week-ends and holidays. Nurses home on grounds. Hospital is modern, accredited 130 bed institution located in Mt. Pleasant, Home of Central Michigan University. Call collect or write: Director of Nursing Services, Central Michigan Community Hospital, Mt. Pleasant, Michigan. Phone 773-7941. Area Code 517. (2-11)

OPERATING NURSE

Opportunity for advancement to head nurse if qualified. May live in if necessary, also openings for RN's--all shifts--all depts. Contact Director of Nurses, Mercy Hospital, 718 N. Macomb, Monroe, Mich., CH 1-1700. Call collect. (9-15)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

METINIS SUSIRINKIMAS

A. L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus nariams pranešame, kad skyriaus metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, 12 val., sausio 29 d., Dirvos patalpose.

Skyrius taip pat numato rengti savo kasmetinį tradicinį Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą vasario mėnesį. Valdyba

• Dail. Leonas Urbanas, atvykęs iš Australijos, laikinai apsigyveno Clevelande, kol čia vyks jo paroda. Jis pasiekiamas telefonu 681-9404.

• Al Sirat Grotto cirkas atvyksta į Clevelandą ir savo rinktinės cirko programos plonybes rodytų nuo vasario 9 iki 19 d., Public Hall.

Programoje dalyvaus ir specialiai apdovanoti iškilniausieji cirko artistai, kaip garsieji Wallendas, George Hanneford šeima su arkliais, jauniausias plėšriųjų žvėrių tramdytojas Jon Zerbini (21 m. amžiaus) ir kt.

Du spektakliai sekmadienį skiriami American Cancer Society ir kt. labdaros tikslams paremti.

Bilietai kasos jau veikia Music Hall ir Richman Brothers krautuvėse.

HELP WANTED FEMALE

RELIABLE WOMAN

to cook and serve elderly woman and companion in lovely country home. Full time, live in. English required. 944-2498 (8-9)

SIUVĖJOS

Elektrinėms siuvaldomoms mašinoms.

Akordinis darbas.

M. I. HUEBSCHMAN CORP.

1239 West 9th St. Cleveland, Ohio

(9)

KREPŠINIO RINKTINĖS TREČIOSIOS IŠVYKOS ORGANIZACINIAI REIKALAI

1966 m. lapkričio mėn. 19-20 d.d. Sąjungos suvažiavime Detroito buvo priimtas nutarimas organizuoti trečiąją Krepšinio Rinktinės Išvyką 1968 m. Ši išvyka organizuojama Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties paminėjimui. Suvažiavimo nutarimu, Sąjungos Centro Valdyba yra įgaliota kviešti išvykos organizavimui komitetą.

Centro Valdyba, vykdydama suvažiavimo nutarimą, skelbia, kad šios 1968 m. išvykos organizacinis darbas bus vykdomas sekančiais:

Sudaromas komitetas, kurio pagrindinis tikslas studijuoti ir iširti galimybes kur vyksime — Pietų Amerika, Europos valstybės, Australija? Komitetas susirūš su šių kraštų sportininkais, surenka informaciją, pasiūlymus, pristato mūsų pageidavimus ir t.t. Šio komiteto darbas turi būti aptartas ir koordinuojamas bendruose komiteto posėdžiuose. Komiteto nariai, susirinkę pirmajam posėdžiui, išsirenka pirmininką, kuris vadovaus Komiteto darbui.

1967 m. gegužės mėn. numatoma sušaukti Sąjungos suvažiavimą — konferenciją, kurios metu komitetas pristatys visas galimybes išvykos klausimu. (Konferencijoje bus svarstomi ir kiti Sąjungos aktualūs reikalai). Šios konferencijos metu bus apspiesta išvykos galimybės. Su šia konferencija komitetas baigia darbą.

Centro Valdyba kviečia sekančius Sąjungos darbuotojus į komitetą ir imtis darbo: Valdą Adamkavičių, Povilą Žumbakį, Vaclovą Kleizą, Vytautą Grybauską, Petrą Petrūtį, Joną Šoliūną, Benių Žemaitį ir kun. Gintautą Sabataitį. S. J.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Kauno meno mokyklą prisiminus Dagys

Nekartą spaudoje teko pastebėti B. Railos išsireiškimus apie Cvirką: tų laikų mano draugas ir panašiai. Iš to susidarydavo išpuolis, kad Cvirka buvo draugiško būdo žmogus. Kadangi man buvo lemta įgerai pažinti, tai apie tai čia ir bandysiu pakalbėti.

Antrus metus belankant Kauno meno mokyklą, 1929 m. žiemą studentams vykdant "revoliuciją" prieš direktorių K. Šklėrių, pradėjau pažinti ir P. Cvirką, kuris neuoliai ją lankė, bet užsukdavo pakalbėti ir studentų riaušėmis pasigėrėti. Riaušinių tarpe jis mėgdavo pakalbėti lyg jį draugas, o kai pasirodydavo lektoriai, tai ramiai eidavo į klasę, lyg riaušėms nepirtartų. Kodėl taip? Mat nenorėjo prarasti nei draugų, nei stipendijos, kurią jis gaudavo kaip neturtingas, nors ir nepasižymėjo gabumais.

Po tos "revoliucijos" trečiaisiais metais Mieno Mokykloje atsiradau su Cvirka vienoje bendrojo skyriaus klasėje. Mat, jis dėl nepažangumo nebuvo perkeltas į aukštesnį semestrą.

Palapsniui jis pradėjo rečiau ir rečiau atvykti į pamokas, o atvykęs dirbdavo labai menkai, dažnai atsinešdavo savo rankraščius, juos

taisydavo, mat, rengėsi išleisti savo pirmąją novelių knygą. Jai išėjus jis visiškai iš Mieno Mokyklos išgaravo. Bet į ją užsukti ir paplepėti dar mėgdavo.

Ypač jis ateidavo tada, kaiturėdavo pinigų nueiti į kiną. Tada jis pristodavo prie Kulakausko (tasai, kaip gabus grafikas, geriausiai jį pagaudavo) ir girdavo jį ir jo darbus, kol tas sutikdavo jį pasiimti į kiną. Dažnai tai Kulakauskui įgrisdavo ir jis sakydavo jam į akis: "Kai Cvirka nori ko gauti, tai jis kalba vienaip, o po to tauzija visai kitaip"...., mat Cvirka buvo didelis cinikas ir su žodžiais nesiskaitė. Jei jis galėjo ką išnaudoti, tai su juo draugystę tepalaikė tik savo tikslams. Tąmatome ir iš šios nuotraukos, kur jis ne kaip nuotaurus draugas, bet kaip bejausmis tipas visu savo svoriu užgulus Kulakauską, lyg tvoros stulpą.

Su juo draugais nebuvome, nes aš neturėjau iš ko ir nesileidau išnaudojamas. Gal svarbiausia jo neapykantos man priežastis ta, kad aš bandžiau kišti nosį į poezijos gėlynus ir esukai kaitė Mieno Mokyklos pobūviuose iš savo kūrybos. Tas jį pykino, nes būdamas pavydus, negalėjo sutikti su

1931 metais Kauno meno mokyklos mokiniai: J. Dagys, A. Jakševičius, T. Kulakauskas ir P. Cvirka Vytauto ažuolyne.

mintimi, kad ne jis vienas toks rašytojas Mieno Mokykloje. Pagaliau, kai pasinėriau vien į skulptūrą, jis tyčiodavosi iš manęs, sakydamas: -- tai kandidatas į milijonierius!...

Kur bebūdamas ir ką bedarydamas, visada ieškojo silpnėsio už save, kurį galėtų niekinti, ant jo užsisėsti. Panašaus ciniškumo turėjo ir jo svainis A. Venclova. Kartą pavasarį, sekmadienio pavakariais nusilakstę autobusu grįžome į Kauną iš Aukštosios Panemunės pušyno. Dėl mažo sumo kur tai pažiūrėti man kilsterėjus iš vietos, koks tai vyras šmukšt, užlindo už manęs ir užėmė mano vietą, gi daugiau laisvų jį nebebuvo. Taip gera buvo sėdėti po ilgų vaikščiojimų, bet praradau, praradau, kas tokio -- negi kokią brangenybę. O Cvirka su Venclova tik to ir tereikėjo: praplupo tyčiotis, kad net visi keleiviai sužiūro.

Visai kitokio būdo vyras buvo Raila, kurį (kaip ir Venclovą) dažnokai sutikdavau studentų valgykloje. Jis niekada nieko neužsipuldinėjo. Mėgdavo patraukliai papasakoti tokių ar kitokių nuotykių iš savo ar kitų gyvenimo ir visada sudaryti gerą nuotaiką savo aplinkoje.

Atsimenu, kartą prie Miesto Sodo bevaikstant sakė: mes mažos tautos žmonės turime sunkiai dirbti, kad nebūtume užgulti. Jis ir bendrai geros nuotaikos nešėjas. O Cvirka turėjo savybę: lenktis prieš didžiuosius -- niekinti mažuosius. Todėl jis paniekino ir mažą Lietuvos valstybę, o liaupsino didelę Rusiją, nes jo prigimtis buvo žiauri silpniesiems ir vis besiglaudžianti prie galinųjų. O jo raštų varginieji žmonės tai tik šilta ir nepavojinga maudyklė jam pačiam palėbauti, o ne pastangos anų buičiai pagerinti.

Panašiai kaip Raila, iš mano studento laikų šviečia dar kita asmenybė, matoma nuotraukoje, -- tai Algirdas Jakševičius, kuris niekada nieko neužgavo, o visur keliavo geros nuotaikos lydimas. Jei pastebėjo kieno kokią silpnę, tai, kaip aktorius, ją vaizdžiai pavaizdavo. Jis buvo įvairių gabumų žmogus, todėl bandė įvairias sritis: studijavo teisę, lankė vaidybos studiją ir Mieno Mokykloje kar-

tu dirbome skulptūros studijoje. Gal todėl, kad negalėjo apsisistoti prie vienos studijos, o vidinio nerimo buvo blaškomas šen ir ten vis mėgo kartoti: -- Viešpatie, aš prašau tik vieno -- tik talento... Jis labai žavėjosi gerais aktoriais. Kiek prisimenu, jis ir patsai buvo įžengęs į Kauno valst. dramos sceną. Su giliu liūdesiu teko sustikti žinią, kad Algirdo jau nebėra.

KVARTETUI 20 METŲ

Vilniaus Filharmonijos styginis kvartetas atšventė savo 20 metų ir 1000-tojo koncerto sukaktį. Kvartetas yra pasiekęs aukšto lygio, gerai vertinamas ne tik Lietuvoje, bet Rusijoje, bet yra gerai pasireiškęs ir tarptautiniuose festivaluose -- Belgijoje ir Vengrijoje. Kvartetą sudaro E. Faulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas. Tik K. Kalinauskaitė (Fledžinskienė, II smuikas) ir J. Fledžinskas (altas) dalyvauja kvartete nuo pat pradžios, nuo 1946 m. rugsėjo mėnesio, pradėjo būdami dar konservatorijos studentai. Firmuoju smuiku pradžioje grojo prof. J. Targonskis, kurs kiek vėliau savo vietą užleido savo mokiniui, dabartiniam kvartetui pirmajam smuikininkui E. Faulauskui. Pirmasis kvarteto violončelistas buvo prof. M. Seidelis, pasikui dar trys kiti svečiai, kol 1962 metais įsijungė dabartinis violončelistas R. Kulikauskas.

Sukaktuvinijame koncerte kvartetas atliko eilę Haydno, Vainiūno, Franko, Čaikovskio, Bartoko, Šostakovičiaus ir Prokofjevo kūrinių. Savas aukšto lygio kvartetas skatina lietuvių kompozitorius kurti ir naujų šio žanro kūrinių. (ELTA)

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui -- V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamieji -- 1 apačioje. Grovewood rajone. Savininkas išsikrausto. Privalo parduoti. \$12,800. Tel. 752-3400.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA —	
kietais viršeliais	\$3.75
minkštais	\$2.50
V. Šliogeris — A. SMETONA — žmogus ir	
valstybininkas	\$2.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS —	
kietais viršeliais	\$3.75
Al. Baronas — TREČIOJI MOTERIS	\$2.50
Alė Rūta — ŽEMĖS SAUKSMAS	\$4.00
KREPŠINIO IŠVYKA AUSTRALIJOJE	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
SIRDIES PRIEPUOLIAI	\$3.75

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles: A. Stempuzienės — D. Lapinsko — Dainas Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00 St. Baro — Operų arijos. Stereo — \$7.00, Mono — \$6.00 J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis

\$5.00 Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

DIRVA

1967 METAMS
TIKTAI \$10

Tiems, kurie Dirvos dar neprenumeruoja

Šis pasiūlymas galioja tik iki 1967 m. SAUSIO 31 d. arba: nauja prenumerata už \$10 bus priimama iki 1967 m. sausio 31 d.

Šį lapelį galima panaudoti užsisakant DIRVĄ 1967 METAMS ir atsiunčiant tik \$10, jeigu NAUJAS skaitytojas, arba išrašyti savo draugui ar giminei dovaną už \$10, jeigu jie Dirvos neprenumeruoja.

(Dirva eina tris kartus savaitėje, pilna prenumerata metams \$11.)

Panaudokite apačioje esančią atkarpą, išpildydami aiškiai, ir su \$10 skubiai siųskite Dirvai.

DIRVA 6907 Superior Avenue Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI, Cleveland, Ohio

Siunčiu \$10 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Pavardė, vardas

Adresas

Miestas Valst. Zip

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

East Chicago

NAUJA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

Lietuvių Bendruomenės East Chicagos apylinkės narių susirinkimas įvyko sausio 8 d. parapijos salėje. Susirinkime, kaip paprastai, dalyvavo nepilnas pus-kapis narių, nors mokesčius yra apsimokėję gero-kai per šimtą (tai kasininko J. Liubino nuopelnas). Tylos minute pagerbti 1966 m. mirusieji apylinkės nariai: Elena Steikūnienė, Juozas Dundulis ir Steponas Lavickas.

Apylinkės pirm. Z. Moliejus daro apyskaitinį pranešimą. Na, ir turi ką pasakyti, kuo pasidžiaugti, nes apylinkės gyvenimas buvo judrus, o veikla plati ir šakota.

Tokia jau tradicija pas mus nusistovėjusi, kad apylinkės valdyba kiekvienais metais išleidžia biuletinį, kuriame telpa ne tik apylinkės veikla, bet ir kitos gyvosios organizacijos ir klubai. Toks biuletinis — ŽINIOS pasirodė Kalėdų išvakarėse. Tai 13 lapų, švariai rotatorium atspaus-tas leidinys. Sekretorius Stasys Kalvaitis turėjo gero-kai pasimankštinti, kad viską atmušus ant matricų.

Taigi, varto pirmininkas biuletinį, bet neskaito jo, o gyvu žodžiu džiaugiasi praėjusių metų nuveiktais darbais, dėkoja talkininkams, kitų organizacijų vadovybėms už glaudų bendradarbiavimą (ne tik bendravimą), visiems lietuviams už paramą. O tos paramos ne taip jau retai šauktasi: čia Motinos Diena, Baisusis Birželis, Jungtinių Tautų Diena, gegužinė, koncertas. Taip pat Dainų šventė, Jaunimo Kongresas, peti-cijos, Rezoliucijos remti komitetui talka, protestas dėl Vatikano pašto ženklų, protestas dėl parapijinės mo-

• **MEČYS ŠIMKUS**, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicagoy ar apylinkėse tuoj pat atvykti jo kontoron sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave, Chicago, Illinois.
Telef. CL 4-7450.
Val. 9-3 ir 5-8.

PETRONELEI LIŪDŽIUVIENEI

mirus, jos dukrai L. ČIURLIONIENEI ir šeimai

nuoširdžią užuojautą reiškia

E. K. Galiauskai,
G. A. Valiūnai,
E. T. Kazakevičiai

Brangiai motinai Vokietijoje mirus,

sūnų PETRĄ MARŪNĄ

ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Elena ir Martynas Gureckai,
Ieva ir Martynas Kleinaičiai

kyklos uždarymo ir t. t. ir t. t. Valdybai visur reikėjo suspėti, suorganizuoti, įvykdyti. Ir suspėjo ir padarė, štai ir tų darbų vaisius — finansinė apyskaita, kurios galėtų pavydėti ir žymiai didesnės apylinkės. Apyvarta perkopusi per 2.000 dol., o iš gauto pelno ir aukų paramtos šios institucijos:

Centro valdybai pasiūsta \$129.00, Vasario 16 gimnazijai — \$250.00, Kultūros Fondui — \$131.00, Jaunimo Centro praplėtimui — \$100.00, LITUANUS žurnalui — \$90.00, Jaunimo Kongresui — \$89.00, Dainų šventei — \$80.00, Sv. Pranciškaus parapijai — \$35.00, ALT vietos skyriui — \$25.00, Vietos Jūrų skautams — \$25.00, BALFo vietos skyriui — \$15.00.

Perskaitomas revizijos komisijos aktas, tuo lyg uždedamas antspaudas visai valdybos veiklai ir finansinei atskaitomybei.

Priartėjus valdybos rinkimams, pasiūlytieji visi išsibraukė iš kandidatų sąrašo. Kandidatuoti — reiškia būti išrinktam, o apsi-gaubus valdybos nario aureole, visus metus esi pasmerktas šluoti salę, tvarkyti stalus ir kėdes, nešioti ir plauti indus, platinti ir parengimus bilietus (būtinai nunešant juos į namus), rinkti nario mokesť ir aukas visokioms institucijoms bei fondams ir t. t. ir t. t. Pirmininkaujantis K. Valeika turėjo gerokai pasitempti, kad suklijuotų naują valdybą. Ir tik po didelių pastangų, pačiam K. Valeikai sutikus įeiti į valdybą pirmininku, šiaip taip atsirado ir kiti keturi savanoriai. Valdyba pasiskirstė pareigomis šitaip: pirm. K. Valeika, vicepirm. R. Nemickas, sekretorius K. Sidabras, kasininkas J. Liubinas ir narys J. Noruševičius, kandidatas S. Karvelis. Nemickas ir Liubinas buvo ir praeitoje valdyboje.

Sudarius naują valdybą, visi atsikvėpė lengviau, kiti darbotvarkės punktai riedėjo gana sklandžiai, lyg ratai į pakalnę. Į revizijos komisiją išrinkti: K. Pocius, A. Čiakas ir A. Juodvalkis. Į Apygardos suvažiavimą atstovais išrinkti: visa valdyba ir K. Pocius, Z. Moliejus, A. Juodvalkis.

Lietuvių Fondo reikalų pranešimą padarė prof. J. Motiejūnas ir kvietė visus aktyviau įsijungti pilnateisiais nariais, o esamus didinti savo įnašus. Apylinkė prieš porą metų jau yra įstojusi į Fondą su 1.000 dol. įnašu. Čia pat atsirado ir naujas šimtininkas Antanas Čiakas. A. Čiakas jau

DETROIT

PAMINĖJO KLAIPĖDOS ATVADAVIMĄ

Sausio 15 d. Detroit'e paminėta Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo 44 metų sukaktis.

10:30 val. Šv. Antano bažnyčioje už žuvusių didvyrių buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Jas laikė ir pamokslą pasakė kun. K. Simaitis. Bažnyčioje organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

Minėjimas vyko Lietuvių Namuose. Minėjamą atidarė Mažosios Lietuvos sūnus majoras Jonas Šimkus. Jis pristatė šiame minėjime dalyvaujančius Mažosios Lietuvos žmones ir Klaipėdos sukilimo dalyvius.

Pagrindinį žodį tuo reikalu tarė šaulys — jūrų šaulių vieneto vėdėjas ir L. Š. S-gos C. V. narys G. Valentinas.

Meninėje dalyje: R. Kasputis akordeonu pagrojo "Pajūriais", R. Kaunelytė padeklamavo V. Mykolaičio Putino "Lietuvio Giesmę", o R. Putriūtė padeklamavo "Išbėk, išbėk, iš Rusnės kaimo".

R. Kaunelytė perskaitė I-jo L.K. St. Butkaus šaulių kuopos aktą lie-

Gelvickienė — nariai. Šalpos darbui tautiečiai neredidėsno susidomėjimo ir šis reikalas yra velkamas tik valdybos narių įėjomis. (aj)

VIRŠUJ: Iš politinės pietės Detroit'e, kuri buvo su-ruošta sausio 8 d. Lietuvių Namuose. Nuotraukoje grupė dalyvių, tarp kurių atpažįstami K. Veikutis, K. Jurgutis, J. Atkočaitis ir kt. (J. Gaižučio nuotrauka). KAIREJE: spaudos ir radijo atstovai dalyvavę pietėj. Prie stalo sėdi: S. Garliauskas, V. Mingėla, A. Grinius, V. Selenis, A. Nakas ir inž. J. Gaižutis. (K. Sragausko nuotrauka).

čiantį skelbiamą varžybinių rašinių: "Kova dėl Klaipėdos Krašto". Geriausiems rašiniams atsiųstiems yra paskirtos trys premijos. I-ji — \$50.00, II — \$35.00 ir III — \$20.00. Visi meninės programos dalyviai buvo apdovanoti Alfonso Nevardausko knygomis "Pajūriais, pamariais".

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Minėjamą surengė Detroito St. Butkaus Šaulių kuopa. (ag)

METINIS SUSIRINKIMAS

Vasario 5 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių namuose šaukiamas Balso 76 sk. metinis susirinkimas. Bus pranešimas iš Balso XIII seimo, valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, aptariamoms ateities gairės ir valdybos bei revizijos komisijos rinkimai.

* SLA 352 kuopa sausio mėn. 8 d. į pareigas įvedė naują valdybą šios sudėties: pirmininkas A. Sukauskas, vice-pirmininkas — M. Sims, finans. sekr. J. Mitkus, ižd. — E. Trimeris, sekret. F. Januška, iždo globėjai: F. Vencelevičius, M. Balčiūnas ir B. Burbas. Doktorai — kvotėjai: Dr. M. Miškinienė ir Dr. E. Gurskytė — Faužienė ir tvarkdarys — M. Grininė.

NAUJI LIETUVIŲ FONDO NARIAI

1966 m. gruodžio mėn. Lietuvių Fondas padidėjo šiais naujais nariais: Po \$1,000 aukoj: Juozas Mačėnas, Kazys Grina, Motiejus ir Petronėlė Strumskiai, a.a. Med, Dr. Aleksandros Raslavičienės Atmint, Inašas, Med, Dr. Dominikas ir Elena Giedraičiai aukoj \$500, Med, Dr. Alfonsas ir Enna Kisiellai aukoj \$400.00; a.a. Natalijos Rakutienės - Pavličiūtės Atmint, Inašas \$389.00; Med, Dr. Vytautas ir Elena Domijonaičiai aukoj \$300.00; a.a. Magdalenos Augaitienės Rimutės Atmint, Inašas \$204.00; X (pavardės prašė neskelbti) \$200.00; Juozas ir Kazimiera Sniečkaitai \$150.00. Po \$100.00 aukoj: Matas ir Elzbietai Baukiai, a.a. generolo Zenono Gerulaičio Atmint, Inašas, Leonas Morkūnas, Stasys ir Aleksandra Petokai, Y.J. (pavardės prašė neskelbti), Philadelphia Lietuvos Tautinis Ansamblis, Stasys ir Anelė Nutautai, Lietuvių Žurnalistų Detroito Skyrius, Jonas Juška, Petras ir Kazimiera Škeriai, inž. Kęstutis Biskis, Liucija ir Zigmantas Baranauskai, Stasė Cecevičienė, Maironio Lituanistinė Mokykla Lecomte, Matas Naujokas, a.a. Liucijos Janulionytės Atmint, Inašas, Pranas Naujokaitis, a. a. Juozo Kazlausko Atmint, Inašas, Alfonsas ir Vitalija Guzdaukai, Juozas ir H. Kacilauskai, Longinas Špiras, a.a. Kęstutis Kazėno Atmint, Inašas, Vytautas ir Birutė Čypai, kun. Kazimieras Simaitis, prof. Adomas ir Marija Varnai, Filomena ir Norbertas Tarullai, Leonkadija ir Jonas Dainauskai, kun. Alfonsas Petrakis, Vytautas ir Birutė Anonai, kun. Kęstutis V. Žemaitis, Petras ir Aldona Auštriai, Julija Rutelionienė, med. dr. Alfonsas ir Katrina Martusai, Edmundas Mazys, Placidas ir Vanda Balynai, a.a. daif. Lino Vilimo Atmint, Inašas, Aldona ir Henrikas Bankaičiai, Antanas ir Agnė Jonaičiai, Lidas ir Irena Končai, Charles J. Slavis.

Tuo pačiu laiku savo įnašus pakėlė:

Stepas Dryža iki \$200.00, Jonas Šepetytis iki \$200.00, Jonas Butkus iki \$200.00, Petras Povilaitis iki \$300.00, LB East St. Louis Apylinkė iki \$1,170.00, Lietuvių Moterų Klubas Waterbury iki \$200.00, a.a. med. dr. Juozo Stasitno Atmint, Inašas iki \$300.00, Jonas Suvys iki \$400.00, LB Melrose Parko Apylinkė iki \$300.00, LVS Ramovės Omahos Skyrius iki \$500.00, med. dr. Juozas ir Eugenija Bartkai iki \$1,000.00, dr. Juozas ir dr. Genovaitė Vebrai iki \$200.00, Stasys Stasys iki \$1,000.00, Veter. dr. Antanas ir H. Miakniai iki \$300.00, Leonas ir Petronėlė Krauskai iki \$200.00, Jurgis Baranauskas (senesnio amžiaus pensininkas) iki \$1,200.00, Marcelinas Rimkus iki \$150.00. (sk)

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Nauja Chicagos Lietuvių Prekybos Rūmų direktorių taryba. Sėdi iš kairės: John W. Pachankis, Bruno Gramont, Anton J. Valonis, pirmininkas Adolfas Baliūnas, Felix A. Raudonis ir Stanley Balzekas, Sr. Stovi: Bruno Shukis Jr., William J. Kareiva, Charles D. Macke, Dr. F. Kaunas, John G. Evans, Frank Zogas ir Peter Vilkelis.